

Paragrafen 2024

Inhoud

1. Lokale Heffingen.....	1
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	5
3. Onderhoud Kapitaalgoederen	12
4. Treasury.....	17
5. Bedrijfsvoering.....	20
6. Verbonden Partijen	28
7. Grondbeleid	39
8. Wet open overheid.....	44

1. Lokale Heffingen

Wat zijn lokale heffingen?

Algemeen

Lokale heffingen zijn inkomsten die de gemeente ontvangt op grond van publiekrechtelijke regels. In de meeste gevallen zijn dit belastingen, heffingen en retributies die de overheid heft op grond van wettelijke bepalingen.

Bij de lokale lasten maken we een onderscheid tussen zuivere belastingen, heffingen en retributies:

1. Zuivere belastingen zijn algemene dekkingsmiddelen. Ze dienen ter uitvoering van:
 - Collectieve vormen van dienstverlening zoals plantsoenen, verlichting en wegen;
 - Individuele vormen van dienstverlening zonder duidelijke relatie tussen dienstverlening en belasting. Denk hierbij aan onroerendezaakbelasting (OZB), toeristenbelasting, forensenbelasting en precariobelasting.
2. Heffingen dekken de kosten die gemaakt worden voor de uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. Inwoners betalen dit ook als hij/zij de dienst niet wenst. Denk hierbij aan afvalstoffenheffing en rioolheffing.
3. Retributies zijn vergoedingen voor individuele dienstverlening van typische overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. Voorbeelden hiervan zijn de leges voor paspoort en rijbewijs.

Beleid

Voor de hoogte van de lokale lasten gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voor de overige heffingen en retributies streven we ernaar een tarief vast te stellen dat de kosten zo veel mogelijk dekt.
2. De legestarieven stijgen gelijk met de inflatiecorrectie voor de uitgaven, in de begroting is uitgegaan van 6%. De OZB is in 2024 met 1,5% verhoogd ten opzichte van 2023.

Belastingen en heffingen

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De OZB worden geheven op binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. Het betreft een directe belasting die is uitgesplitst in:

- *een gebruikersbelasting van niet-woningen* van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt. De opbrengst OZB gebruikers in 2024 bedraagt € 590.959 (oorspronkelijk begroot 2024 € 616.105).
- *een eigenarenbelasting van niet-woningen* van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht. De opbrengst OZB eigenaren niet-woningen in 2024 bedraagt € 869.762 (oorspronkelijk begroot 2024 € 889.095).
- *een eigenarenbelasting van woningen* van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht. De opbrengst OZB eigenaren woningen in 2024 bedraagt € 2.649.184 (oorspronkelijk begroot 2024: € 2.694.285).

Toeristenbelasting

Onder de naam toeristenbelasting wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantieonderkomens, mobiel kampeersonderkomens, niet-beroepsmatig verhuurde ruimten en op vaste standplaatsen tegen een vergoeding in welke vorm dan ook voor personen die niet als ingezetene zijn opgenomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente.

In 2024 wordt de opbrengst over belastingjaar 2023 ontvangen. Deze opbrengst over 2023 bedraagt € 723.750. Het oorspronkelijk geraamde bedrag was € 710.200 in 2024.

Forensenbelasting

Onder de naam forensenbelasting wordt een directe belasting geheven van iemand die langdurig in een gemeente verblijft zonder daar zijn hoofdverblijf te hebben. Als langdurig verblijf wordt aangemerkt indien er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor betrokkene of zijn gezin een gemeubileerde woning beschikbaar wordt gehouden. De werkelijke opbrengsten in 2024 (over belastingjaar 2023) bedragen € 68.101 (begroot € 50.000). Hiernaast is een nog te ontvangen bedrag opgenomen voor de opbrengsten van 2024 voor € 72.187. Dit geeft een voordelige afwijking van € 55.300 ten opzichte van de begroting 2024. Voor 2024 is bedrag van opgenomen van € 72.000,- als nog te ontvangen, naar verwachten zullen de verschillen in de toekomst daardoor minder groot zijn.

Precariobelasting

Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeenteground. De werkelijke opbrengsten in 2024 zijn € 34.823 (begroot € 27.560)

Reclamebelasting

De werkelijke opbrengst in 2024 bedroeg € 46.097 (begroot € 50.350). Het berekend bedrag aan reclamebelasting is uitgekeerd aan de Stichting promotie Eersel (SPE).

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

De werkelijke opbrengst rioolheffing 2024 bedraagt € 2.383.355 en er was een bedrag geraamd van € 2.383.967. Het exploitatiesaldo op de post riolering wordt jaarlijks verrekend met de voorziening riolering.

Het saldo in de exploitatie is circa € 125.000 nadelig. Dit nadeel ontstaat door een lagere onttrekking uit de egalisatievoorziening dan begroot. Dit komt voornamelijk om dat de begrote kapitaallasten op riolering circa € 100.000 lager zijn dan begroot. Zie hieronder het overzicht van de verdeling van de kosten en opbrengsten.

Overzicht verdeling kosten en opbrengsten riolering

Onderstaande tabel geeft een uiteenzetting over de kosten van de riolering (in overeenstemming met het BBV). De overheadkosten worden gemaakt door de sturing en ondersteuning. Deze kosten worden verantwoord op het verplichte hoofdstuk 'Overhead'. We baseren de kosten op de totale niet doorbelaste overheadkosten gedeeld door de totale productieve uren. Deze kosten worden - evenals de BTW component – (extra-comptabel) meegenomen in de berekening van de kostendekkende rioolheffing.

De methodiek voor de berekening van overhead aan de tarieven is opgenomen in de "Financiële verordening gemeente Eersel 2024".

Kostendekkendheid van de riolering	Oorspronkelijk begroot 2024	Werkelijk 2024
Kosten taakveld riolering	-2.016.000	-1.977.266
Inkomsten taakveld riolering (exclusief heffingen)	0	27.763
Netto kosten taakveld	-2.016.000	-1.949.503
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Overhead	-269.000	-266.399
BTW	-283.000	-300.858
Egalisatie taakveld riolering	184.000	133.405
Totale kosten taakveld riolering	-2.384.000	-2.383.355

Opbrengst heffingen	2.384.000	2.383.355
Dekkingspercentage	100%	100%

Afvalstoffenheffing.

Op basis van de werkelijke cijfers afvalverwijdering is ten opzichte van de begroting 2024 sprake van een netto-voordeel van € 64.872 (inclusief BTW-compensatiefonds effect en overhead). Dit voordeel wordt gestort in de voorziening egalisatie afvalverwijdering.

Het voordeel is ontstaan door hogere opbrengsten voor papierinzameling. De vergoeding voor papier is marktafhankelijk en was hoger dan verwacht. Daarnaast hebben we een vergoeding gekregen voor het opruimen van zwerfafval en openbare prullenbakken vergoeding van circa. Deze opbrengsten was niet ingecalculleerd omdat het vergoedingen uit 2023/2024 betrof die in eerste instantie niet werd toegekend, maar later toch zijn betaald vanuit het rijk.

Overzicht verdeling kosten afval

Onderstaande tabel geeft een uiteenzetting over de kosten van de afvalstoffenheffing (in overeenstemming met het BBV). De overheadkosten worden gemaakt door de sturing en ondersteuning. Deze kosten worden verantwoord op het verplichte hoofdstuk 'Overhead'. We baseren de kosten op de totale niet doorbelaste overheadkosten gedeeld door de totale productieve uren. Deze kosten worden - evenals de BTW component – (extra-comptabel) meegenomen in de berekening van de kostendekkende afvalstoffenheffing. De methodiek voor de berekening van overhead aan de tarieven is opgenomen in de "Financiële verordening gemeente Eersel 2024".

Kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Kosten taakveld afval	-1.422.000	-1.406.729
Kosten taakveld verkeer en vervoer	-55.000	-54.629
Inkomsten taakveld afval (exclusief heffingen)	486.000	546.053
Netto kosten taakveld	-991.000	-915.306
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Overhead	-67.000	-68.624
BTW	-268.000	-271.675
Egalisatie taakveld afval	0	-64.872
Totale kosten taakveld afval	-1.326.000	-1.320.477
Opbrengst heffingen	1.326.000	1.320.477
Dekkingspercentage	100%	100%

Leges

In de begroting 2024 wordt de totale opbrengst leges geraamd op € 1.132.000. De werkelijke opbrengst 2024 bedraagt € 1.137.192. De opbrengsten van omgevingsvergunningen zijn circa 76.000 lager dan begroot. De opbrengsten voor reisdocumenten zijn circa € 80.000 hoger dan oorspronkelijk begroot, deze bijstelling is gerapporteerd in 2^e bestuursrapportage 2024. De opbrengsten voor de leges van de burgerlijke stand zijn ongeveer € 11.000 hoger dan begroot.

We heffen de leges over een aantal verschillende rechten ter zake van het genot van, door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. De geraamde opbrengst bij de primitieve begroting 2024 bedraagt € 1.132.000. Om de kosten transparant te maken worden deze weergegeven op het niveau van taakvelden.

De onderstaande tabel is ook betreffende de kostendekkendheid van de leges - op grond het nieuwe BBV - opgenomen in de jaarrekening.

Kostendekkendheid van de leges	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Kosten taakveld burgerzaken (titel 1)	-608.000	-710.316
Kosten taakveld parkeren (titel 1)	-6.000	-9.470
Kosten taakveld wonen en bouwen (titel 2)	-694.000	-640.145
Kosten taakveld openbare orde en veiligheid (titel 3)	-358.000	-326.702
Netto kosten taakvelden	-1.666.000	-1.686.632

Toe te rekenen kosten		
Overhead	-408.000	-406.408
Totale kosten taakvelden	-2.074.000	-2.093.039
Opbrengst leges (titel 1 t/m 3)	1.132.000	1.137.192
Dekkingspercentage	55%	54%

In artikel 229 b eerste lid van de gemeentewet is bepaald dat de legestarieven zodanig vastgesteld moeten worden dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten. De legesverordening is verdeeld in 3 titels, te weten:

- Titel 1 Algemene dienstverlening: denk hierbij met name aan paspoorten, rijbewijzen, burgerlijke stand, naturalisatie e.d.;
- Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: denk hierbij met name aan de omgevingsvergunning;
- Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning. De naamgeving van deze titel is wellicht wat verwarrend, maar hieronder vallen de evenementenvergunning, vergunning in kader Drank- en Horecawet en gebruiksvergunningen.

De legestarieven worden bepaald op basis van de begroting, zodat incidentele hogere of lagere opbrengsten geen invloed hebben op de vastgestelde tarieven.

In onderstaand overzicht wordt de mate van kostendekkendheid van de leges weergegeven:

Kostendekkendheid per titel (incl. overhead)	Lasten 2024	Baten 2024	Kosten-dekking per titel
Titel 1	1.072.966	304.199	28%
Titel 2	680.434	723.060	106%
Titel 3	339.640	109.934	32%
Kostendekkendheid totale tarieventabel	2.093.039	1.137.192	54%

1.3.9 Vermakelijkhedenretributie

De werkelijke opbrengst in 2024 bedraagt € 86.887. De raming 2024 bedroeg € 100.000. Deze is opgenomen in titel 3 in bovenstaande tabel.

1.3.10 De geraamde en werkelijke inkomsten

In onderstaand overzicht zijn alle inkomsten ten aanzien van lokale heffingen opgenomen voor 2024.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Begroting 2024	Rekening 2024
Onroerende zaakbelasting	4.196.485	4.109.905
Toeristenbelasting	710.200	1.040.207
Forensenbelasting	50.000	105.288
Precariobelasting	27.560	34.823
Reclamebelasting	50.350	46.097
TOTAAL ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	5.034.595	5.336.320
NIET ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN		
Rioolheffing	2.383.967	2.383.355
Afvalstoffenheffing	1.326.124	1.320.477
Leges	1.032.244	1.137.192
TOTAAL NIET ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	2.383.967	2.383.355

1.4 Kwijtscheldingsbeleid

Wanneer men een inkomen heeft op of net boven het bijstandsniveau en niet beschikt over vermogen kan men in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Bij kwijtschelding komt de verplichting tot betaling geheel of gedeeltelijk te vervallen. Kwijtschelding kan alleen worden aangevraagd door particulieren en niet door rechtspersonen.

In 2024 is voor een bedrag van € 43.275 kwijtschelding verleend, hiervoor was er een bedrag geraamd van € 50.000.

Beleid en beleidsdocumenten

Het beleid betreffende de lokale lasten is opgenomen in:

- De diverse belastingverordeningen;
- Het raadsbesluit 'Afbakening belastinggebied waarvoor kwijtschelding kan worden aangevraagd en vaststelling maximumbedrag aan kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing'.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wat is weerstandsvermogen en risicobeheersing?

Het gemeentelijk weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin we in staat zijn financiële tegenvallers op te vangen. Om dit te kunnen moeten we beschikken over een zekere mate van vrije ruimte binnen de begroting en/of de vermogenspositie. Deze vrije ruimte heet ook wel de weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de verhouding tussen:

- *De weerstandscapaciteit*: dit zijn de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- *Alle risico's* waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Om risico's goed te kunnen relateren aan de weerstandscapaciteit, benoemen we de risico's in kwantitatieve grootheden. Niet alle risico's zijn relevant voor de weerstandscapaciteit. Niet relevant zijn:

- Concrete of reguliere risico's (afdekken middels voorziening of verzekering);
- Risico's lager dan € 25.000 (vallen onder reguliere bedrijfsvoering);
- Zeer zeldzame en grote risico's met extreme gevolgen, zoals natuurrampen.

Op 18 december 2007 is de nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. Hierin is bepaald dat bij ieder relevant risico naar de volgende punten wordt gekeken:

1. Omschrijving van het risico;
2. Inschatting van de kans dat een gebeurtenis optreedt. Hierbij wordt aangegeven hoe vaak een risico zich voordoet. De meerjarenbegroting is voor vier jaar gemaakt. De kans kan dus variëren van:
 - Vierjaarlijks risico (factor 1);
 - Driejaarlijks risico (factor 1,33);
 - Tweejaarlijks risico (factor 2);
 - Jaarlijks risico (factor 4).
3. Uitspraak over hoe het financiële gevolg van een risico is in te schatten: goed, redelijk, slecht of niet.
4. Een inschatting van de mogelijke financiële gevolgen als het risico zich voordoet. Hierbij onderscheiden we een zestal categorieën, namelijk:
 - Risico's met een indicatie $> € 25.000 < € 50.000$ (€ 37.500);
 - Risico's met een indicatie $> € 50.000 < € 250.000$ (€ 150.000);
 - Risico's met een indicatie $> € 250.000 < € 750.000$ (€ 500.000);
 - Risico's met een indicatie $> € 750.000 < € 1.250.000$ (€ 1.000.000);
 - Risico's met een indicatie $> € 1.250.000$ (geschat indicatief risico);
 - Risico's waarvoor geen indicatie is aan te geven (PM)

Tussen haakjes ziet u hoe het financiële gevolg wordt meegenomen in de berekening. Het aangegeven bedrag vermenigvuldigen we met de risicofactor (zie punt 2).

5. Hoe we met het risico omgaan in termen van vermijden, verminderen, overdragen of accepteren;
 - Vermijden: beleid waardoor een risico ontstaat wordt beëindigd of op een andere manier vormgegeven;
 - Verminderen: risico wordt afgedekt met een verzekering, een voorziening of een ander budget in de programmabegroting;
 - Overdragen: het beleid dat een risico met zich meebrengt, laten uitvoeren door een andere partij, die daarbij ook de financiële risico's overneemt;
 - Accepteren: wanneer het risico niet beïnvloedbaar is en niet op een andere wijze wordt afgedekt, dient eventuele financiële schade volledig middels de weerstandscapaciteit afgedekt te worden.
6. Het 'reële' financiële gevolg (kans maal geschat financieel gevolg) van de niet-reguliere risico's.

Beleid en beleidsdocumenten

De volgende beleidsuitgangspunten gelden:

- Om risico's en tegenvallers op te vangen, hebben we een buffer nodig. Anders is de kans groot dat dekkingsmiddelen wegvallen. Het is voor een gezond financieel beleid noodzakelijk dat we een minimale omvang voor de algemene reserve vaststellen.;

- Om de algemene reserve te verruimen, voegen we op te heffen reserves en voorzieningen hieraan toe;
- Om onvoorziene risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitatie op te vangen hebben we een afzonderlijke buffer nodig. Daarom is het voor een gezond financieel beleid noodzakelijk dat we een minimale omvang voor de algemene reserve bouwgrondexploitatie bepalen.

De gemeente dient om onvoorziene risico's met betrekking tot de grondexploitatie op te vangen een afzonderlijke buffer te hebben. De hoogte van deze reserve wordt jaarlijks beoordeeld en eventueel aangepast bij de begroting en jaarrekening (paragraaf grondbeleid). De minimale omvang van de buffer wordt jaarlijks opnieuw berekend waarbij er een minimale omvang van € 2,5 miljoen wordt gehanteerd conform de grondnota. In paragraaf 7 grondbeleid staat een verdere toelichting/onderbouwing.

De volgende beleidsuitgangspunten gelden:

- Om risico's en tegenvallers op te vangen, hebben we een buffer nodig. Anders is de kans groot dat dekkingsmiddelen in de exploitatiesfeer wegvallen. Het is voor een gezond financieel beleid noodzakelijk dat we een minimale omvang voor de algemene reserve vaststellen;
- Om de algemene reserve te verruimen, voegen we op te heffen reserves en voorzieningen hieraan toe;
- Om onvoorziene risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitatie op te vangen hebben we een afzonderlijke buffer nodig. Daarom is het voor een gezond financieel beleid noodzakelijk dat we een minimale omvang voor de algemene reserve bouwgrondexploitatie bepalen.

Conform de vastgestelde beleidsnota Reserves en voorzieningen dient de gemeente om onvoorziene risico's met betrekking tot de grondexploitatie op te vangen een afzonderlijke buffer te hebben. De hoogte van deze reserve wordt jaarlijks beoordeeld en eventueel aangepast bij de begroting en jaarrekening (paragraaf grondbeleid). In de grondnota welke uw raad in december 2017 heeft vastgesteld is vanaf 2017 een nieuwe methodiek besproken. Deze nieuwe methodiek sluit beter aan op de financiële risico's waarvoor een voorziening wordt getroffen. De minimale omvang van de buffer wordt jaarlijks opnieuw berekend waarbij er een minimale omvang van 2,5 miljoen wordt gehanteerd conform de grondnota. In paragraaf 7 grondbeleid staat een verdere toelichting / onderbouwing.

Algemene risico's worden daarbij gedekt uit de algemene reserve (minimale buffer: € 3,5 mln.). En risico's uit bouwgrondexploitaties door de algemene reserve bouwgrondexploitaties.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is de verzamelterm van alle bronnen waaruit we niet voorziene financiële tegenvallers bekostigen. Het gaat om buffers in de exploitatie of het eigen vermogen die we vrijmaken om niet begrote kosten te dekken, zonder dat we de programmabegroting en het beleid aan hoeven te passen.

Exploitatiesfeer	2024
Exploitatiesaldo (excl. bouwgrondexploitatie)	2.740.953
Budgetoverhevelingen	-
Resultaatbestemming	-1.867.000
Weerstandscapaciteit exploitatie	873.953
Vermogenssfeer	Stand 31-12
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	11.442.760
Algemene reserve (weerstandsvermogen)	3.500.000
Bestemmingsreserve sociaal domein	1.956.329
Weerstandscapaciteit vermogenssfeer	16.899.089
Totaal weerstandsvermogen	17.773.042

Risicobeheersing

In onderstaande tabel staan risico's. De risico's zijn vertaald in de mate van inschatbaarheid, beheersing risico en 'reëel' financieel gevolg (= kans x financieel gevolg). Het totaal resulteert in een totaal benodigde weerstandscapaciteit. Welke we vervolgens gebruiken voor de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Risico		Mate van inschatbaarheid	Geschat financieel gevolg bij voordoelen	Beheersing risico	Reëel financieel gevolg
(bedragen in €)	Kans				
Het beleid van hogere overheden:					

Wet maatschappelijke ondersteuning	4	Redelijk	37.500	Accepteren	150.000
Jeugdhulp	4	Slecht	150.000	Accepteren	600.000
Bijzondere bijstand	4	Redelijk	37.500	Accepteren	150.000
Verontreinigde grond	2	Slecht	150.000	Accepteren	300.000
Biesvendreef	4	Slecht	40.000	Accepteren	40.000
WW-verplichting	2	Slecht	50.000	Accepteren	100.000
<i>Samenwerking met andere gemeenten of instanties:</i>					
Verbonden partijen	4	Slecht	150.000	Accepteren	600.000
Gemeentelijke overeenkomsten	1	Slecht	150.000	Accepteren	150.000
Informatiebeveiliging	1	Slecht	150.000	Accepteren	150.000
Stroomaansluiting zwembad	1	Slecht	100.000	Accepteren	100.000
<i>Risico's voortvloeiend uit voor de gemeente autonome ontwikkelingen:</i>					
Algemene uitkering	4	Slecht	150.000	Accepteren	600.000
Prijsstijgingen	4	Slecht	100.000	Accepteren	400.000
Renteontwikkeling	4	Redelijk	50.000	Accepteren	200.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit					3.540.000

Conclusie

De ratio weerstandsvermogen is berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit per jaar te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (€ 3.540.000). De ratio weerstandsvermogen bedraagt 5,02 (€ 17.773.042 gedeeld door € 3.540.000)

Deze ratio voldoet aan de gestelde norm qua weerstandsvermogen zoals is vastgelegd in de Financiële Verordening (we gezond ratio ligt tussen 1 en 2). Deze ratio is hoger dan de ratio zoals vermeld in de begroting 2025 aangezien in deze jaarrekening bij de bepaling van het weerstandsvermogen enkel rekening is gehouden met investeringen die t/m 2024 beschikbaar zijn gesteld.

Risico's voortvloeiend uit het beleid van hogere overheden:

Wet maatschappelijke ondersteuning

Voor alle Wmo maatwerkvoorzieningen geldt dat sprake is van een open-eind regeling. De hoogte van de uitgaven is afhankelijk van het aantal Wmo-voorzieningen dat uiteindelijk wordt ingezet en is dus lastig te ramen. Sinds 2019 zien we een stijging van de inzet van Wmo-voorzieningen. Deze stijging zien we met name voor hulp bij het huishouden, begeleiding en woonvoorzieningen, vooral ook veroorzaakt door de introductie van het abonnementstarief per 1 januari 2019. Daarnaast speelt de vergrijzing een significante rol in de toename van woningaanpassingen. Door de groeiende oudere bevolking neemt de vraag naar zorg en ondersteuning toe, evenals de behoefte aan aanpassingen in woningen om veilig thuis te kunnen blijven wonen. Deze demografische ontwikkeling zorgt voor extra druk op de Wmo-budgetten.

Eind 2021 hebben de landelijke regerende partijen in het regeerakkoord aangegeven te willen toewerken naar een eerlijkere eigen bijdrage voor hulp bij het huishouden, met landelijke normen als uitgangspunt. Inmiddels streeft het rijk ernaar om een inkomensafhankelijke bijdrage in te voeren voor alle Wmo-voorzieningen, om zo een meer rechtvaardige verdeling van de kosten te realiseren. Verwacht wordt dat deze bijdrage per 1 januari 2027 wordt ingevoerd. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 37.500.

Jeugdhulp

Landelijke budgetten vanuit het Rijk zijn structureel te laag. Om die reden zijn de rijksmiddelen verhoogd, waarbij het rijk er rekening mee houdt dat deze verhoging deels tijdelijk is, dit in relatie tot de hervormingsagenda Jeugd, waarin diverse maatregelen zijn opgenomen om de jeugdzorgkosten te verlagen. In de uitvoering zijn grote verschillen tussen de verschillende gemeenten in de Kempen als het gaat om het beroep dat op jeugdhulp wordt gedaan. Zowel het aantal cliënten als het soort jeugdhulp dat zij ontvangen is daar debet aan. Voor jeugd geldt overigens, net als bij de Wmo taken, dat sprake is van een open-eind regeling.

Voor jeugd geldt bijkomend dat de gemeente niet de enige verwijzer is. Huisartsen kunnen bijvoorbeeld ook verwijzen naar specialistische jeugdhulp; hierop heeft de gemeente geen directe invloed. Om die reden is inmiddels in Kempenverband een pilot met huisartsen gestart om de samenwerking te bevorderen.

Voor de specialistische jeugdzorg zijn we als gemeente afhankelijk van enkele essentiële zorgaanbieders. Als deze aanbieders in financiële problemen komen, raakt dit direct de gemeente als afnemer. Deze kwetsbaarheid is derhalve een risico. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 150.000.

Bijzondere bijstand

Gemeenten hebben een taakstelling om statushouders te huisvesten. Statushouders die nieuw worden gehuisvest doen vaak een beroep op bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten. Door de toegenomen taakstelling nemen de kosten van deze bijzondere bijstand aanzienlijk toe. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 37.500.

Verontreinigde grond

In Zuidoost Brabant is de kans op bodemverontreiniging in de openbare ruimte groot. In het verleden zijn in deze regio vaak zinkassen gebruikt als funderingsmateriaal voor wegen.

Naast financiële risico's voor het (mogen) bewerken, verwerken, opslag en afvoer van vervuilde grond zijn er ook risico's op het gebied van ARBO. Het laatste is redelijkerwijze beheersbaar door het (laten) uitvoeren van onderzoeken, het op de juiste manier beschrijven in de uitvoeringsbestekken en het verzorgen van toezicht hierop. Uiteindelijk is de gemeente als opdrachtgever altijd eindverantwoordelijk voor de (financiële) gevolgen van werken met verontreinigde grond. De risico's zijn beperkt. De in de regio werkzame aannemers zijn goed op de hoogte van de regelgeving.

In de projectramingen voor het MIP zijn de bodemonderzoeken opgenomen in de voorbereidingskosten. Over de afgelopen jaren zijn deze kosten flink toegenomen. Kosten voor eventuele sanering proberen we op voorhand in te schatten met de bodemkwaliteitskaart. Zo nodig nemen we extra saneringskosten op in de projectraming. Het is echter altijd mogelijk dat verontreinigingen bij de steekproeven niet worden aangetroffen. Dit veroorzaakt dan overschrijdingen op het project. Deze zijn dan per definitie fors. Vooralsnog wordt er rekening gehouden met een tweejaarlijks risico van € 150.000.

Biesvendreef

Aan de Biesvendreef ligt de voormalige gemeentelijke stortplaats, nabij de milieustraat. Bodemonderzoek heeft aangetoond dat er ter plaatse sprake is van een grondwaterverontreiniging met oplosmiddelen. Uit eerdere onderzoeken is geconcludeerd dat de bron van de verontreiniging zich vermoedelijk in de stortplaats bevindt. Recent bodemonderzoek wijst uit dat de bron van de verontreiniging ter plaatse van de milieustraat is gelegen. Om de omvang van de verontreiniging in te kaderen is aanvullend bodemonderzoek nodig via de 1e Bestuursrapportage zijn hiervoor middelen gevraagd. Na inkadering moet ook frequent monitoring plaatsvinden om te zien of de vlek stabiel is en blijft.

WW-verplichtingen

De gemeente is als werkgever verplicht om, conform artikel 10.16 van de CAO, maandelijks 0,1% premie "Reparatie uitkering WW" in te houden op het salaris van alle medewerkers. Dit was echter niet het geval voor 2024, aangezien in de huidige cao (looptijd van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025) de verplichting tot het inhouden van deze premie niet geldt.

De gemeente is risicodragers voor extra WW-verplichtingen dus mogelijk wordt de gemeente vanuit het UWV aangesproken op de WW-verplichting. Er wordt rekening gehouden met één risico in de twee jaren van € 50.000. In 2024 heeft gemeente Eersel € 36.951 uitgegeven aan WW-verplichtingen. In 2023 zijn er geen uitgaven geweest aan extra WW-verplichtingen.

Risico's voortvloeiend uit samenwerking met andere gemeenten en instanties:

Verbonden partijen

We kunnen worden geconfronteerd met financiële tegenvallers van verbonden partijen waarin we onszelf verplichten bij te dragen in eventuele nadelige saldi. Hierop hebben we niet altijd directe invloed. Indien in de loop van een jaar een nadelig saldo ontstaat, leggen we hiervoor separate voorstellen voor aan de raad. Een onderdeel van de verbonden partijen zijn de gemeenschappelijke regelingen. Ons uitgangspunt is dat de gemeenschappelijke regelingen in eerste instantie zelf moeten zorgdragen voor dekking. Ten aanzien van de begroting gaan we zoveel mogelijk uit van de loon- en prijsstijgingen zoals de deelnemende gemeenten deze zelf ook hanteren. Naast dit algemene risico ten aanzien van verbonden partijen, kunnen er ook specifieke risico's ten aanzien van één partij zijn. Vooralsnog wordt dit risico financieel jaarlijks ingeschat voor € 150.000.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

De gemeente kan haar digitale archiefbescheiden, zoals de gedigitaliseerde bouwvergunningen, opnemen in het DDO (Duurzame Digitale Opslagvoorziening) van het RHCE, waarbij de archiefbescheiden digitaal overgebracht worden naar de archiefbewaarplaats. De kosten voor opname van archiefbescheiden in het DDO vallen onder de begroting van het RHCE. Indien de totale omvang van het DDO substantieel toeneemt gaan de kosten doorberekend worden aan de gemeenten, in navolging van de constructie voor het analoge archief. Het is nog onduidelijk wanneer het RHCE deze doorbelasting invoert en wat de financiële consequenties,

afhankelijk van de omvang van de opgenomen digitale archiefbescheiden, zijn voor de gemeente. De gemeente dient tevens rekening te houden met extra kosten voor de eigen informatiesystemen, om opname van informatie vanuit de eigen systemen in het DDO mogelijk te maken. In 2025 zal hier naar gekeken worden. De financiële consequenties hiervan zijn nog niet in te schatten.

Informatiebeveiliging en privacy

De gemeente verwerkt en beheert voor de uitvoering van haar taken informatie en persoonsgegevens. Informatie moet beschikbaar en betrouwbaar zijn. Daarnaast mogen informatie en persoonsgegevens alleen voor bevoegden inzichtelijk zijn. Door het nemen van passende beveiligingsmaatregelen verlagen we het risico op beveiligingsincidenten en beperken we mogelijke negatieve impact van dergelijke incidenten op privacy en de gemeentelijke informatievoorziening, in de vorm van imago en/of financiële schade. De hoogte van de eventuele financiële consequenties is op voorhand niet in te schatten. De gemeente en de GRSK werken op het gebied van digitale veiligheid integraal en privacy samen om beveiligingsrisico's te verlagen. Er worden technische maatregelen genomen om dreigingen te monitoren en in geval van een calamiteit snel de juiste expertise in te kunnen schakelen. Daarnaast is er aandacht voor de organisatorische kant van informatiebeveiliging en privacy, waarbij we maatregelen vanuit de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) uitwerken in beleid, procedures en werkafspraken. Daarnaast is er veel aandacht voor het vergroten van bewustzijn en kennis voor informatiebeveiliging en privacy. Dat doen we aan de hand van bewustwordingscampagnes via ons Kempenbrede platform 'Digibewust in de Kempen'. Vooralsnog wordt dit risico ingeschat voor € 150.000 eens in de vier jaar.

Gemeentelijke (privaatrechtelijke) overeenkomsten

De gemeente Eersel gaat diverse (privaatrechtelijke) overeenkomsten aan. Er kunnen zich in de uitvoering hiervan situaties voordoen waardoor een risico ontstaat op niet (volledige) nakoming van deze overeenkomsten door partijen. Vooralsnog wordt dit risico ingeschat voor € 150.000 eens in de vier jaar.

Stroomaansluiting en energie zwembad

Vanwege de netcongestie moet er onderzocht worden hoe wij het zwembad kunnen realiseren en daarna in gebruik kunnen nemen. Er wordt nu een bouwaansluiting aangevraagd voor 3x 80 Ampère, de grootste kleinverbruik aansluiting die Enexis niet mag weigeren en voldoende is om de bouwactiviteiten uit te voeren. De vraag is nog hoeveel vermogen wij op de aansluiting krijgen nadien? Enexis heeft aangegeven dat vanwege het feit dat het net vol zit, het zwembad voorlopig geen grote aansluiting kan krijgen. De wachtlijst is inmiddels groot. Volgens Enexis kan de wachttijd enkele jaren betreffen.

In de bestuursrapportage van 2024 is aangegeven dat er een gasaggregaat komt en een noodstroomaggregaat. Ook worden er extra zonnepanelen gelegd. De investering van 305.000 euro voor de gasaansluiting en gasaggregaat met noodstroomaggregaat is verkregen via de bestuursrapportage en de extra zonnepanelen worden bekostigd uit de reservering onvoorzien. Voor de gasaansluiting is inmiddels al een ontheffing verleend door het college. De kosten zijn op basis van een inschatting van de energietarieven (gas), wat deze tarieven tegen die tijd zijn weten wij nu nog niet. Dit kan mee- of tegenvallen. Verder zijn wij bezig met de voorbereidingen van de exploitatieaanbesteding. Hierin worden op 2 momenten de energietarieven vastgesteld. Dit is een jaar na ingebruikname met de "tijdelijke hybride" variant en dan weer een jaar na de "all electric" situatie. Wat de consequenties hiervan zijn weten wij niet, omdat wij niet weten wat de energietarieven dan zijn.

Risico's voortvloeiend uit voor de gemeente autonome ontwikkelingen:

Ontwikkeling algemene uitkering Gemeentefonds

De laatste jaren was er diverse malen onzekerheid over de hoogte van het accres, echter door afschaffing van de systematiek van "samen trap op trap af" is een belangrijke fluctuatie hiermee weggenomen. Daarentegen zijn er nog diverse zaken waar onzekerheid over is en derhalve een risico vormen. Een drietal risico's worden hieronder weergegeven.

Compensatie ravijnjaar 2026

Vanaf 2026 daalt de algemene uitkering van de gemeente Eersel met afgerond 2,3 miljoen. Enerzijds verwachten de gemeenten dat het rijk nog met een aanvullende compensatie zal komen. Anderzijds noemt het ministerie van Financiën het terugdraaien van de structurele compensatie als bezuinigingsoptie. Dit laatste zou het tekort doen oplopen. Vooralsnog wordt voor de algemene uitkering rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 100.000 per jaar.

Herijking

Het nieuwe verdeelstelsel is toegepast vanaf het boekjaar 2023. Het nadelige effect voor de gemeente Eersel bedraagt op dit moment € 63 per inwoner. Het rijk heeft dit nadeel per inwoner vooralsnog tot en met

2027 gemaximaliseerd tot € 37,50 per inwoner en de gemeente ontvangt hiervoor een suppletieuitkering (afgerond €506.000). Omdat de evaluatie van het nieuw verdeelmodel eind 2025 nog moet plaatsvinden raamt gemeente Eersel deze suppletieuitkering met toestemming van de provincie ook voor het jaar 2028. Het risico bestaat dat de evaluatie van het nieuwe verdeelmodel leidt tot een uitkomst dat deze suppletieuitkering niet wordt verlengd of anderszins wordt gecompenseerd. Voor 2026 en verder hebben we in de begroting middels een stelpost van € 300.000 rekening gehouden met een nadeel van € 52,50 per inwoner. Per saldo resteert er derhalve nog een risico van circa € 206.000 (506.000 -/- € 300.000). Deze wordt meegenomen in het traject van de voorjaarsnota 2026-2029.

BCF-plafond

In de algemene uitkering wordt rekening gehouden met een ingeschatte btw verhaal door de gemeenten voor hun overheidstaken. In de meicirculaire 2024 rekent het rijk af het verschil tussen de inschatting en de werkelijke gedeclareerde btw. Er bestaat derhalve het risico dat het BCF-plafond (macro) wordt overschreden waarna er een korting in het gemeentefonds zal plaatsvinden. Anderzijds zal bij onderschrijding een aanvullende uitkering plaats vinden. In hoeverre het BCF plafond macro gezien toereikend is/blijft is pas na afloop van het begrotingsjaar bekend.

Prijsstijging

In de begroting wordt rekening gehouden met een prijsstijging. De inflatie en daaruit voortvloeiende prijsstijging is onzeker en daarmee lastig te ramen. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een jaarlijks risico van € 100.000.

Renteontwikkeling

Indien de rente op de geld- en kapitaalmarkt zich ongunstig ontwikkelt ten opzichte van de percentages die in de begroting zijn opgenomen, moeten we mogelijk rekening houden met extra rentelasten (zie ook de treasury-paragraaf). De ontwikkeling van de rente is moeilijk in te schatten. Gemeente Eersel zal binnen enkele jaren geldleningen moeten gaan aantrekken ter financiering van de lopende kredieten. Voor nieuwe investeringen wordt op dit moment gerekend met 3,4% rentelast. Dit is de huidige rente voor langlopende geldleningen (juni 2024).

Echter het tijdstip waarop de geldlening daadwerkelijk moeten worden aangetrokken en de werkelijke rente op dat moment zijn onzeker. Ondanks dat we financieel anticiperen op de gestegen rente blijft er een risico. De ontwikkeling van de rente is moeilijk in te schatten. Vooralsnog wordt dit risico (dus naast het voorziene) financieel ingeschat op € 50.000 per jaar.

Risico's die niet vertaald zijn in hiervoor genoemde tabel

Afbouw Wet sociale werkvoorziening (Wsw) op aantallen en prijs

Vanaf 1 januari 2015 is de instroom van de Wsw stopgezet, waardoor de omvang van de doelgroep daalt. De toekenning van het Wsw-deel van het Participatiebudget is gebaseerd op een geschatte daling van het aantal arbeidsplaatsen per gemeente. Of deze daling daadwerkelijk plaatsvindt, is mede afhankelijk van persoonlijke omstandigheden. Daarboven komt nog de verlaging van de fictieve vergoeding per arbeidsjaar. De exacte bedragen worden jaarlijks in de meicirculaire bekend gemaakt en zijn afhankelijk van de feitelijke, landelijke, uitstroom.

Dekking personele capaciteit

Als gemeente Eersel hebben we afgelopen jaren diverse personele capaciteit gedekt uit subsidies. Denk hierbij aan de combinatiefunctionarissen welke gedekt worden uit middelen SPUK GALA en medewerkers duurzaamheid / energiecoaches welke gedekt worden uit CDOKE middelen. Mocht het Rijk in de toekomst besluiten dat deze middelen worden afgebouwd / niet verlengd dan heeft dit financiële consequenties voor de gemeente Eersel of zullen we onze ambities moeten bijstellen.

Recreatie uitkijktoren en fietspad/ mindervalidenpad

De gemeente Bladel heeft op 09-11-2023 het Bestemmingsplan Cartierheide vastgesteld. Hiertoe hoort ook het beoogde perceel voor de uitkijktoren en een deel van het fietstracé. Er is hiertegen echter door twee partijen beroep ingesteld bij de Raad van State. Hierdoor wordt de realisatie van de uitkijktoren vertraagd. De verwachting is dat het nog minimaal 2 jaar gaat duren voordat een uitspraak volgt. Vanuit de Regiodeal ontvangen gemeente Eersel en gemeente Bladel bij elkaar 300.000 euro. De deadline om aanspraak te kunnen maken op deze gelden is, gezien de omstandigheden, opgeschoven van eind 2024 naar 31 juli 2025. Het is op dit moment nog onduidelijk of we aanspraak kunnen maken op deze gelden als op 31 juli 2025 nog geen schop in de grond is gezet. Hierover zijn we momenteel in gesprek met Brainport.

Keuze 50% scenario

Begin 2025 heeft de gemeenteraad een besluit genomen voor het 50% scenario voor wat betreft extra woningbouw. Door voor het 50% scenario te kiezen en niet voor het 100% scenario lopen we het risico dat er minder (eenmalige) middelen vanuit Provincie / Rijk richting de gemeente Eersel komen. Op dit moment kunnen we de impact hiervan nog niet inschatten.

Combinatiekansen maatschappelijke voorzieningen

Op 2 juli 2024 heeft de gemeenteraad een besluit genomen tot het verplaatsen van het gemeentehuis, De Muzenval, bibliotheek en muziekschool. Op dit moment is nog niet bekend wat de financiële impact is van dit besluit.

Bestuursdwangprocedure vervallen woning

Voor een vervallen woning in Eersel is een bestuursdwangprocedure opgestart. Het definitieve besluit wordt binnenkort verzonden. Als binnen de door ons gestelde termijn, niet of niet volledig aan de opdracht om maatregelen te treffen teneinde de overtredingen te beëindigen is voldaan, dan zullen wij zelf ingrijpen en de vereiste maatregelen (laten) uitvoeren. De kosten die hiermee gepaard gaan, zullen wij volledig op de eigenaar verhalen.

2.5 Kengetallen

Conform Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) nemen we de volgende kengetallen op:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte
- grondexploitatie
- belastingcapaciteit

Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	-48,1%	-22,2%	-45,0%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	-48,1%	-22,3%	-45,1%
Solvabiliteitsratio	62,4%	67,8%	63,2%
Structurele exploitatieruimte	6,2%	1,4%	7,3%
Grondexploitatie	-5,9%	2,4%	-4,3%
Belastingcapaciteit	86,3%	78,9%	78,9%

Toelichting op deze kengetallen:

Schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote is voor de gemeente Eersel laag.

Algemene normwaarden schuldquote	Schuldquote
Normaal	0% - 100%
Voorzichtigheid geboden	> 100 %
Zeer hoge schuld	> 130 %

Solvabiliteitsratio

Deze ratio geeft het aandeel van het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Wanneer de helft of meer uit eigen vermogen bestaat is een gemeente voldoende solvabel.

Algemene normwaarden bruto schuld	Ratio solvabiliteit
Weinig tot geen schuld	> 80 %
Normaal	30% - 80%
Voorzichtigheid geboden	20% - 30%
Bezit zeer zwaar belast met schuld	0% - 20%

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Zoals blijkt uit de tabel is de structurele exploitatieruimte positief, wat aangeeft dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Het is lastig om hier een norm voor te formuleren aangezien deze norm niets zegt over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw c.q. bedrijventerreinen.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente een financiële tegenvaller kan opvangen en de mogelijkheid of er ruimte is voor nieuw beleid. Een laag percentage betekent dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen kan verwerven.

3. Onderhoud Kapitaalgoederen

Wat zijn kapitaalgoederen?

Kapitaalgoederen zijn belangrijk voor de openbare ruimte en het beheer en behoud daarvan is een taak voor ons. Wanneer we dit niet goed onderhouden, is de kans groot dat we veel klachten krijgen. Dit kan leiden tot ad hoc maatregelen en extra grote uitgaven. Dat noemen we ook wel kapitaalvernietiging. Via beheersplannen zorgen we ervoor dat het onderhoud systematisch gedaan wordt.

Wegen

Beleidskader

Op grond van de Wegenwet zijn wij als wegbeheerder verantwoordelijk voor onderhoud en beheer van gemeentelijke wegen. Het gaat om wegen binnen de bebouwde kom en wegen buiten de bebouwde kom die op de wegenlegger als openbare weg zijn aangegeven. Ook de aanliggende bermen, sloten en eventuele kunstwerken (bruggen en/of viaducten) horen bij de weg. Het verhardingsoppervlak (asfalt en elementverhardingen) in onze gemeente is ongeveer 1,85 miljoen vierkante meter. De vervangingswaarde hiervan bedraagt ± € 194 miljoen.

Beheer

Het wegenbestand (asfalt, beton, elementverhardingen, inclusief civiele kunstwerken) houden we in stand met gebruik van risico-gestuurd onderhoud (besluit januari 2024). Hierbij maken we gebruik van een wegbeheerprogramma en tweejaarlijkse wegininspecties. Door het onderhoud op precies het juiste moment uit te voeren voorkomen we kapitaalvernietiging en daarmee wordt het onderhoud goedkoper dan bij planmatig onderhoud. Het benodigde budget is berekend met het beheerprogramma. Jaarlijks wordt hiervoor een bedrag in de voorziening 'Onderhoud wegen' gestort.

Door iedere twee jaar alle verhardingen te laten inspecteren, een onderhoudsprognose op te stellen en dit te verwerken in het beheerprogramma, houden we een actueel wegbeheerplan en inzicht op het door de Raad vastgestelde onderhoudsniveau's (zie hfst 6)

Naast de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening 'Onderhoud wegen' storten we ook de inkomsten uit de degeneratievergoedingen van nutsbedrijven in de voorziening. Deze inkomsten zijn vergoedingen die worden uitgekeerd aan de wegbeheerder als compensatie voor levensduurvermindering van het verhardingsoppervlak. Dit door het uitvoeren van graafwerkzaamheden ten behoeve van het leggen van leidingen onder verhardingsconstructies.

De storting in de voorziening 'Onderhoud wegen' (inclusief de zojuist genoemde degeneratievergoeding) wordt voor 2024 was € 953.852. Op 31 december 2024 was de stand van de voorziening 'Onderhoud wegen' € 2.737.074. De gerealiseerde onderhoudsuitgaven over 2024 bedroegen plusminus 1,3 miljoen euro.

Uitvoering beheerplan wegen

Uit de laatst uitgevoerde wegininspecties blijkt dat de gemiddelde kwaliteit van onze wegverhardingen gestegen is tot een rapportcijfer 5,2. Omdat we gedifferentieerde onderhoudsniveau's gebruiken mag dit ook. In 2022 was het gemiddelde rapportcijfer toen was het rapportcijfer 4,9

Verhardingen binnen de bebouwde kom

Vanuit kostenefficiëntie kiezen wij ervoor om vervanging van wegverharding en riolering gelijktijdig te doen; we maken werk met werk. Omdat riolering globaal 1,5 keer langer mee gaat dan straatwerk, is het onvermijdelijk dat de kwaliteit van de wegen langzaam achteruit gaat. Dit geldt met name voor rijbanen en parkeerplaatsen. Hier accepteren we C-niveau. Trottoirs en voetpaden houden we op een zo hoog mogelijk kwaliteitsniveau (minimaal B) door steeds meer klein onderhoud uit te voeren. Dit vanwege beloopbaarheid, toegankelijkheid en lagere risicoaansprakelijkheid. Verminderde kwaliteit van rijbanen en parkeerplaatsen binnen woonwijken is acceptabel aangezien de snelheden hier laag zijn en de verkeersveiligheid niet in het geding is. Het is minder comfortabel en na regenval is er meer plasvorming. Met klinkerverhardingen is daarnaast ook geen sprake van kapitaalvernietiging. Straatstenen van goede kwaliteit zijn altijd herbruikbaar.

Verhardingen buiten de bebouwde kom

Hier liggen de risico's heel anders. De wegen buiten de bebouwde kom zijn hoofdzakelijk van asfalt en de snelheden die hier gereden worden zijn veel hoger. De onderhoudsplanung voor deze wegen is erop gericht om de verkeersveiligheid te allen tijde te waarborgen en kapitaalvernietiging te voorkomen. Door tijdige (groot) onderhoudsmaatregelen uit te voeren, kunnen we met relatief lage jaarlijkse kosten de levensduur van asfaltwegen verlengen. Zolang de jaarlijkse onderhoudskosten voor een weg lager zijn dan de kapitaallasten van rehabilitatie is dit ook financieel verantwoord. Al onze wegen in het buitengebied zijn verkeersveilig. Uit de inspectie 2024 volgt dat de kwaliteit van onze asfaltwegen sinds 2022 sterk is verbeterd.

Met de reeds beschikbare middelen en jaarlijkse toevoeging aan de onderhoudsvoorziening kunnen we onze asfaltwegen, trottoirs en fietspaden op korte en middellange termijn goed in stand houden.

Beheerplan wegen 2023-2027

Afgelopen jaar hebben wij aan de hand van de wegininspecties 2022 een nieuw beheerplan wegen 2023 -2027 gemaakt, onze onderhoudsstrategie aangepast en een financieel groeimodel uitgewerkt. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de begroting 2025 en verder. In 2024 is een nieuwe wegininspectie uitgevoerd. We hebben een nieuw (concept)beheerplan 2024-2028 geschreven welke is aangepast aan de nieuwe beheerstrategie. Deze bieden wij u binnenkort ter vaststelling aan.

Dagelijks onderhoud (exploitatiebegroting)

Naast het planmatig onderhoud met behulp van het wegbeheerprogramma voeren we nog diverse onderhoudstaken uit op basis van inspectierondes en vaste onderhoudscycli. Deze onderhoudstaken omvatten onder andere het vegen van de wegen, afgraven en aanvullen bermen, onderhoud wegmarkeringen, onderhoud zandwegen, calamiteitenonderhoud verhardingen, onkruidbestrijding op verhardingen, onderhoud straatmeubilair, uitdiepen bermsloten en het onderhoud aan de duikers onder de wegen. Deze kosten zijn opgenomen in de jaarlijkse exploitatiebegroting.

We zien een gestage groei van de kosten voor dagelijks onderhoud, mede ten gevolge van weersextremen en snelle stijging van prijzen in de GWW (Grond-, Weg- en Waterbouw). Dit geldt met name voor bermen, zandwegen en sloten.

Vervanging van wegen/ rehabilitatie

Binnen de voorziening (onderhoud) wegen houden we geen rekening met vervangingskosten aan het einde van de levensduur van een weg. De maximale levensduur van een weg op zandgronden zoals in Eersel is ± 60 jaar. Gedurende deze levensduur voeren we twee of drie keer groot onderhoud uit. Aangezien een groot deel van de wegen in het buitengebied van Eersel is aangelegd tussen 1950 en 1970, houden we rekening met een structurele toename van de benodigde kosten voor het vervangen van de wegen. Wij vervangen de wegconstructie pas als de gemiddelde jaarlijkse onderhoudskosten voor een weg hoger worden dan de kapitaallasten voor de vervanging van deze weg, of als de verkeersveiligheid in gevaar komt.

In het verleden hebben we ervoor gekozen om het vervangen van wegen (verhardingsconstructie) op te nemen in het Meerjarig Investeringsprogramma (MIP). Dit veroorzaakt extra kapitaallasten. Omdat we het vervangen van wegen zo lang mogelijk uitstellen is de kans aanwezig dat we onverwachts vervangingspieken krijgen. En daarmee ook afwijkingen in de prognose. Dit is begrotingstechnisch ongewenst. Daarom hebben we de "reserve rehabilitatie wegen" ingesteld. Hiermee egaliseren we deze schommelingen.

Als we kijken naar de leeftijdsopbouw van de wegen, neemt ook de hoogte van de storting in deze bestemmingsreserve de komende jaren toe. Vanaf de begroting 2019-2022 storten we in het kader van het meerjarig perspectief jaarlijks oplopend € 35.000,- extra in de "bestemmingsreserve rehabilitatie wegen". In het raadsvoorstel 'risico-gestuurd wegbeheer (2024)' is dit bedrag verhoogd met € 12.500,- per jaar. In totaal wordt de extra storting jaarlijks € 47.500,-.

Uit de weginspectie in 2024 zijn verder geen bijzonderheden naar voren gekomen.

Riolering

Beleidskader

Aanleg en beheer van riolering zijn gemeentelijke taken. Dit staat zo omschreven in de Wet milieubeheer. Wij zijn op grond van deze wet verplicht om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op te stellen.

In het verbreed GRP 2023-2027 is weergegeven hoe we de rioleringstaak in de komende planperiode vormgeven. Hierbij houden we rekening met de gevolgen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Wet gemeentelijke watertaken (Wgw).

In het bijbehorende kostendekkingsplan staat hoe we alle kosten door middel van een rioolheffing dekken. De totale riolering houden we in stand door middel van klein en groot onderhoud. De totale onttrekking uit de "onderhoudsvoorziening riolering" bedroeg in 2024 € 133.405,-. Op 31 december 2024 was de stand van de voorziening € 12.268.870. Ongeveer de helft van de inkomsten dekt de kapitaallasten van (toekomstige) vervangingen. Globaal wordt de andere helft gebruikt voor jaarlijks onderhoud (exploitatiebegroting). In de verdere toekomst zal deze verhouding verschuiven naar 2/3 – 1/3. Grote projecten waren/zijn: Steensel weer één dorp (2022-2024), vervangen gemalen drukriolering fase 1 t/m 5 (2021-2025), wateroverlast Kerkstraat en Carquefouplein (2024), Duurzaam Duizel fase 1, 2, en 3 (2026-2028), aanleg regenwaterriool Hoolstraat/Aelenstraat (2026), wateroverlast Haagdoorn (2026) en afkoppelen Pankenstraat e.o (2029 e.v.)

Beheer

Op grote lijnen is de leeftijd van riolering bepalend voor de vervanging van riolering. Riolering gaat tussen de 60 en 80 jaar mee. De eerste vervangingspiek ligt vanaf 2030.

Om een zo goed mogelijk inzicht te krijgen in kwaliteit van de riolering, vinden er jaarlijks camera-inspecties plaats. De inspectiecyclus is 10 jaar. Op basis hiervan passen wij het theoretische vervangingsplan riolering aan. Dit ook in combinatie met maatregelen in het wegbeheer. Riolering is in principe maatgevend, omdat het de belangrijkste kostendrager is voor reconstructies. Naast het vervangen kijken we jaarlijks op basis van de uitgevoerde inspectie naar het planmatig onderhoud.

Uitvoering beheerplan

Binnen het beschikbare budget in de begroting voeren we deze noodzakelijke herstelmaatregelen uit. Andere onderhoudsmaatregelen die we jaarlijks uitvoeren zijn onder andere kolken zuigen, reinigen gemalen, inspectie, maaien wadi's (waterafvoer, drainage en infiltratie) en onderhoud van pompen van de gemalen, randvoorzieningen en mechanische riolering.

Metten en monitoren

Om beter inzicht te krijgen in het functioneren van de riolering meten we vanaf medio 2010 in samenwerking met het waterschap de Dommel aan de overstorten. Het betreft kwantitatieve metingen. Om inzicht te krijgen in de grondwaterstanden hebben we in 2014 een basismeetnet ingericht. Bij het beheer van het grondwatermeetnet worden we ondersteund door het waterschap de Dommel en Brabant Water.

Energiekosten

Door steeds hogere energiekosten, energiebelasting, Opslag Duurzame Energie (ODE) en netwerkkosten stijgen de kosten hiervoor explosief. De energierekening is vanaf 2020 gestegen van € 88.000 naar € 220.000 in 2024.

Openbare Verlichting

Beleidskader

In 2024 is het nieuwe beheerplan Openbare Verlichting 2024-2028 geschreven en op 25 februari 2025 door de Raad vastgesteld. Thans is 45% van onze armaturen LED: ± 2.470 stuks. Hoofddoel is om in de komende vier jaar een maximale energiereductie te behalen. Wij streven naar verdere vermindering van het energiegebruik voor OV tot de 50% energiereductie in 2030 ten opzichte van het jaar 2013.(landelijk doel) We gaan hiervoor resterende oude armaturen te vervangen door LED.

- In 2025/2026 gaan we 2.210 armaturen binnen de bebouwde kom vervangen.
- In 2027 en 2028 vervangen we de laatste armaturen, welke hoofdzakelijk in het buitengebied staan.

De armaturen in het buitengebied worden "slimme" armaturen en rusten we uit met amberkleurig licht. We kunnen daarmee iedere mast apart schakelen en daarmee proberen de negatieve invloed van het kunstlicht op de natuur zoveel mogelijk te verminderen.

Beheer

Oudere lampen hebben een beperkte levensduur. Om deze oude lampen te vervangen rijden we eens per drie jaar een remplace-ronde. Met het gebruik van LED-armaturen gaan we nu naar een levensduur van twaalf jaar. We besparen daarna jaarlijks ± € 5,- per mast per jaar remplacekosten. Dit komt in eindsituatie overeen met besparing van € 15.000 op het huidige onderhoud.

De storting in de voorziening “onderhoud openbare verlichting” bedroeg in 2024 € 129.800,-. Hieruit wordt de vervanging van afgeschreven masten en armaturen betaald. De stand van de voorziening bedraagt per 31 december 2024 € 917.150. In de komende jaren worden hiervan grootschalig armaturen vervangen door LED.

Door de steeds hogere energiekosten, energiebelasting, Opslag Duurzame Energie (ODE) en netwerkkosten levert de energiebesparing helaas geen kostenreductie op ten opzichte van voorgaande jaren, alleen minder meerkosten in de toekomst. De energierekening OV is vanaf 2020 gestegen van € 75.000 naar € 245.000.

Groenbeheer

Beleidskader

Als groene gemeente hebben we relatief veel openbaar groen. Het groen binnen de bebouwde kommen leggen we vast in de geldende bestemmingsplannen. In 2017 heeft de gemeenteraad voor alle kommen het beleidsplan Groen Loont vastgesteld. In dit plan worden de groenstructuren van de zes dorpen vastgelegd en nieuwe kaders voor de gewenste inrichting van zowel het gebied binnen als het gebied buiten de bebouwde kom gesteld.

In 2023 is het Bomenbeleidsplan vastgesteld voor een goede bescherming en instandhouding van het huidige bomenbestand. Het beleidsplan ‘natuurlijk spelen’ hanteren we voor de speelterreinen. Voor de sportaccommodaties geldt het accommodatiebeleid. In dit beleidsplan staat aangegeven wat basisvoorziening is (wat wij onderhouden) en wat niet (onderhoud door sportverenigingen).

Groenbeheer

Het beheer van gemeentelijk openbaar groen binnen de kom wordt geheel uitbesteed op basis van meerjarige bestekken. De totale beheerkosten voor groen binnen de bebouwde kom (exclusief apparaatskosten) bedragen in 2024: € 1.128.850,-. Voor dit bedrag worden de evenemententerreinen, speelterreinen, plantsoenen en gazons binnen de kom onderhouden. De primaire begroting bedroeg; € 1.077.753

Het beheer van gemeentelijk openbaar groen buiten de kom besteden we voor een deel (maaien sloten en bermen) uit op basis van meerjarige bestekken. Het andere deel (onder andere snoeien van hagen) doet onze buitendienst. De totale beheerkosten voor groen buiten de bebouwde kom (exclusief apparaatskosten) bedragen voor 2024 € 175.165. De oorspronkelijke raming bedroeg 198.323.

Beheer Bossen

Het beheer van de gemeentelijke bossen en natuurterreinen besteden we geheel uit op basis van meerjarige bestekken. De kosten die we hier maken moeten worden afgedekt door de inkomsten uit houtverkoop, jacht-rechten en subsidies. We hebben een bestemmingsreserve egalisatie bebossing om calamiteiten zoals bosbranden en boomziekten te kunnen herstellen. We streven naar een geleidelijke groei van deze bestemmingsreserve tot een bedrag van maximaal € 200.000,-. Met een dergelijk bedrag kunnen we onze grootste risico's afdekken. Deze aanvulling op de reserve genereren we jaarlijks uit het verschil tussen de onderhoudsuitgaven en de inkomsten (van de o.a. houtverkoop). Ook wordt de reserve gebruikt om schommelingen in de jaarlijkse uitgaven en inkomsten op te vangen.

In 2024 hadden we enerzijds een hele goede houtopbrengst en anderzijds verwachten we veel bomensterfte doordat delen van de bossen te lang met de boomwortels onder water hebben gestaan. In de 1^e berap 2025 stellen we voor om het maximum van de bestemmingsreserve naar € 250.000 te verhogen.

Beheer landschapselementen (LSE)

Het beheer van landschapselementen is in 2021 opgestart via een meerjarige opdracht waarmee de komende jaren eerst herstelbeheer wordt uitgevoerd. In 2022 hebben we een flinke inhaalslag gemaakt en zijn we overgegaan naar cyclisch beheer. Het beheerbudget in de exploitatiebegroting is gestegen, waardoor we nu in staat zijn om de verwaarlozing van de LSE's te stoppen. In de komende jaren willen we dit beheer gaan uitvoeren samen met de aanliggende eigenaren, die hiervoor een beheervergoeding kunnen krijgen. De totale kosten waren in 2024 € 68.583. De primaire raming was € 102.700

Beheer Ecologische VerbindingsZones (EVZ's)

Ecologische verbindingzones zijn een optelsom van bosjes, beekdalen en landschapselementen die door hun strategisch plaats samen voor een verbinding kunnen zorgen tussen grote natuurgebieden (bijvoorbeeld NatuurNetwerk Brabant, Landschotseheide, Buikheide/Groot en Kleinmeer). Met ingang van het begrotingsjaar 2024 hebben we hiervoor een separate begrotingspost opgenomen. Inzicht geeft mogelijk uitzicht op medefinanciering. Geraamd € 28.000, uitgegeven € 3.265.

Beheer natuurgrassportvelden

Het onderhoud van de natuurgras -sportvelden gebeurt op basis van een bestek. De totale beheerkosten voor de sportvelden in 2024 waren € 256.613. Met dit budget onderhouden we de natuurgrasvelden. Primair was € 219.356 geraamd. De meerkosten zijn hoofdzakelijk terug te voeren op de wateroverlast 2023-2024.

Beheer bomen (Binnen en buiten de kom)

De bomen (binnen en buiten de kom) worden grotendeels beheerd door externen. Dit op basis van een snoeiplan. Klein snoeiwerk of het oplossen van incidentele problemen worden uitgevoerd door de buitendienst. De gemeente Eersel heeft globaal 22.000 individueel te beheren bomen in het areaal. In 2024 hebben we een nieuwe aanbesteding gedaan voor het tweejarig onderhoudsbestek bomen. In vergelijking met vorige jaren hebben we iets meer bomen te onderhouden, doordat we de afgelopen jaren nogal wat laanbomen hebben bij geplant (Bos en Boom, uitvoeringsprogramma Kleine Beerze). Het overgrote deel van de bomen onderhouden/snoeien we om de drie jaar. Bij bijzondere of monumentale bomen kan dit jaarlijks zijn. Het resultaat van de aanbesteding viel erg tegen. Uiteindelijk hebben slechts twee partijen ingeschreven en de laagste inschrijving viel € 100.000 hoger uit dan de voorgaande jaren. Een deel van deze hogere prijs is te verklaren doordat we de jaarlijkse boominspecties (BVC/VTa) ook in het bestek hebben ondergebracht. De belangrijkste verklaring is echter dat er steeds minder partijen zijn die dit werk nog kunnen uitvoeren, omdat er geen geschoold personeel meer beschikbaar is. We hebben veel bomen, er is weinig concurrentie en personeel moet duur worden ingehuurd.

Het reguliere onderhoud aan (laan)bomen heeft ons in 2024 € 233.685,- gekost (excl. apparaatskosten). Geraamd was € 102.303. De meerkosten lijken structureel.

Speelvoorzieningen

De speeltoestellen worden voor een deel onderhouden door de buitendienst en voor deel door derden op basis van een inspectie. Het budget voor het beheer aan de speelvoorzieningen in 2024 bedroeg € 28.800. Hiermee betalen we de jaarlijkse inspecties, klein onderhoud en de vervanging van een enkel speeltoestel. Op deze wijze konden we het onderhoud van de speelvoorzieningen op verantwoorde wijze waarborgen. Al jaren ramen wij structureel te weinig om de steeds ouder wordende speelvoorzieningen verantwoord in stand te houden. De uitgaven in 2024 bedroegen al € 46.812. In 2025 schrijven we een beheerplan speeltoestellen.

Gebouwen

Beleidskader

Het gaat hier om de gebouwen die bij de gemeente in onderhoud zijn.

Er zijn drie soorten onderhoud voor deze gebouwen te onderscheiden:

- Het dagelijks onderhoud dat tot doel heeft om het gebouw en de installaties in een toestand te houden die voor de dagelijkse functievervulling noodzakelijk is. In de exploitatiebegroting wordt hier elk jaar een post voor opgenomen;
- Het periodiek onderhoud waarbij in de regel geen vernieuwing plaatsvindt, zoals buitenschilderwerk. Dit betreft terugkerend onderhoud met een zekere cyclus;
- Het groot onderhoud, waarbij veelal onderdelen van het gebouw of de installaties moeten worden vervangen (zoals vernieuwing van het dak of vervanging van de Cv-installatie).

De kosten van het periodiek en groot onderhoud hebben we in een meerjaren onderhoudsplan opgenomen. Op basis van dit plan hebben we de stortingen en onttrekkingen uit de voorzieningen berekend. Hiermee hebben we al het noodzakelijk onderhoud aan het onroerend goed in financiële zin afgedekt. Uiteraard moet regelmatig herijking plaatsvinden. Nieuwe investeringen voor aanpassingen of uitbreidingen nemen we in het meerjarig-investeringsprogramma op.

In het accommodatiebeleid staat wat we verstaan onder een basisvoorziening. Voor de gebouwen die vallen onder het accommodatiebeleid betekent dit dat alleen de basisvoorzieningen door ons worden onderhouden. Wij dragen dan zorg voor het groot onderhoud inclusief de installaties. Voor het dagelijks onderhoud zijn de verenigingen of stichtingen zelf verantwoordelijk.

De vereniging kan het onderhoud waar wij verantwoordelijk voor zijn (basisvoorziening), onder bepaalde voorwaarden, ook zelf uitvoeren (privatisering). De verenigingen ontvangen daarvoor financiële bijdragen, gebaseerd op de gemiddelde onderhoudslast over tien jaar.

Naast de gebouwen die in het accommodatiebeleid staan, hebben we ook de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van andere gebouwen. Denk hierbij aan binnensportaccommodaties, de brandweerkazernes, de gemeentewerf en het gemeentehuis. Voor deze gebouwen hebben we ook meerjaren onderhoudsplannen opgesteld. Wij zijn hier verantwoordelijk voor het totale onderhoud.

Beheer

Het onderhoud gebeurt volgens een meerjaren onderhoudsprogramma en jaarlijkse na-inspecties. Deze meerjaren onderhoudsprogramma's actualiseren we jaarlijks per gebouw. Ze geven een overzicht van het geplande onderhoud voor de eerstvolgende 10 jaar (eerste jaar is het begrotingsjaar). De hoogte van storting in de begroting bedraagt het gemiddelde van de totale geraamde onderhoudskosten in genoemde periode van 10 jaar.

Schoolgebouwen

Vanaf 1 januari 2015 zijn de verantwoordelijkheden (en daarmee het budget) voor het buitenonderhoud en de aanpassing van schoolgebouwen in het primair en speciaal onderwijs van gemeenten naar schoolbesturen overgeheveld. Ondanks de andere verdeling van verantwoordelijkheden hebben de schoolbesturen en de gemeente nog steeds behoefte aan een beleidsrijke meerjarenplanning voor onderwijs(huisvesting). Er is een wetswijziging in voorbereiding waarmee het voor de gemeente een verplichting wordt een meerjarig integraal huisvestingsplan te ontwikkelen en voor de schoolbesturen een verplichting om hun meerjarenonderhoudsplan te delen met de gemeente. Het huidige Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2018-2032 gemeente Eersel wordt geactualiseerd. In 2023 hebben we, samen met de schoolbesturen en kinderopvang, gewerkt aan de actualisatie van het IHP. In 2024 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs gemeente Eersel 2024-2038 vastgesteld. Het IHP is tot stand gekomen in samenspraak met de schoolbesturen en kinderopvang.

Bij MFA's waar wij eigenaar zijn van het volledige gebouw, inclusief onderwijs, dragen wij ook zorg voor het onderhoud van het totale gebouw. Dit moet op basis van de verdeling van verantwoordelijkheden (en budget) verrekend worden.

Beleid en beleidsdocumenten

Het beheer geschiedt op basis van beleid - en beheerplannen:

- Verbreed GRP 2023-2027
- Beheerplan wegen 2023-2027
- Beheerplan Openbare verlichting 2014-2024 Gemeente Eersel
- Onderhoudsbestekken (meerjaren)
- Beleidsplan "Groen Loont" (2017)
- Beleidsplan gemeentelijke bos- en natuurterreinen
- Bomenbeleidsplan 2023-2033
- Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2018-2032 gemeente Eersel.

4. Treasury

Algemeen

In de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) staat de treasuryfunctie centraal en is de treasuryparagraaf zowel bij de begroting als bij het jaarverslag verplicht gesteld.

In de vergadering van december 2015 heeft de gemeenteraad het geactualiseerde treasurystatuut vastgesteld (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2016-4154.html>). Hierin zijn de noodzakelijke aanpassingen als gevolg van wijziging van de wet Fido, de RUDDO (Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden) en de Wet Verplicht schatkistbankieren verwerkt.

Deze 'Treasuryparagraaf' bevat de volgende onderdelen:

- 4.1 Risicobeheer;
- 4.2 Gemeentefinanciering;
- 4.3 Uitzettingen;
- 4.4 Kasbeheer.

4.1 Risicobeheer

Conform de eisen van de wet Fido moet de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dienen. Het beheer dient behoudend te zijn en moet voldoen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Enkel voor de uitoefening van de publieke taak worden er, conform de bepalingen in de wet Fido en het treasurystatuut, geldleningen gesloten en garanties uitgezet. Het beleid is gericht op het maximaliseren van het rendement op het belegde vermogen en het minimaliseren van de kosten.

4.1.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen in de uitvoeringsregeling van de wet Financiering decentrale overheden. Deze limiet stelt een grens aan het opvangen van liquiditeitstekorten van lopende uitgaven middels kortlopende financieringen. Een gemeente mag slechts een beperkt deel van de begroting met kort geld financieren. Een langere vastlegging van de geleende middelen zorgt voor een beter voorspelbare rentelast. De bovengrens is gesteld op een bedrag ter grootte van een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente, met een minimum van € 1,0 miljoen.

De kasgeldlimiet was voor 2024 afgerond € 4,9 miljoen. Dit is 8,5% van het totaal van de jaarbegroting 2024 (€ 57,8 miljoen). In het onderstaande overzicht ziet u dat de kasgeldlimiet in 2024 niet is overschreden.

Toets kasgeldlimiet (x € 1.000,-)				
Omvang begroting per 1-1 (= grondslag)	57.798			
	Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
1. Toegestane kasgeldlimiet	4.913	4.913	4.913	4.913
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	4.913	4.913	4.913	4.913
2. Omvang vlottende korte schuld	0	0	0	-2
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	-2
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
3. Vlottende middelen	32.626	35.972	36.686	37.912
Contante gelden in kas	12	19	26	24
Tegoeden in rekening-courant	32.614	35.953	36.660	37.888
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
4. Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet (1)	4.913	4.913	4.913	4.913
Totaal netto vlottende schuld (2)-(3)	-32.626	-35.972	-36.686	-37.914
Ruimte (+)/Overschrijding (-)	37.539	40.885	41.599	42.827

4.1.2 Renterisiconorm

In de wet Fido en in artikel 4 van het treasurystatuut staat dat de we onder de renterisiconorm moeten blijven. De norm is een bedrag ter grootte van een percentage (20%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente, met een minimum van € 2,5 miljoen. Deze norm is ingevoerd ter beperking van het renterisico op de vaste schuld. Het renterisico betreft het risico van ongewenste veranderingen in de financiële resultaten van de gemeente door rentewijzigingen. Spreiding van dit risico bereiken we onder meer door bij het afsluiten van geldleningen te kiezen voor afwijkende looptijden en een vaste rente over de hele looptijd. Voor 2024 was de renterisiconorm afgerond € 11,6 miljoen (20% van € 57,8 miljoen). Er zijn in 2024 geen nieuwe vaste geldleningen afgesloten.

In onderstaande tabel is de meerjarig berekende renterisiconorm weergegeven en de toetsing aan deze norm. Uit de berekening blijkt dat de gemeente Eersel meerjarig voldoende ruimte heeft onder de renterisiconorm om dit risico op te vangen.

Renterisiconorm			(x € 1.000)			
			2024	2025	2026	2027
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g		0	0	0	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g		0	0	0	0
1	Netto renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)		0	0	0	0
2a	Te betalen aflossing		807	807	807	807
2b	Te ontvangen aflossing		8	5	5	6
2	Netto aflossing (2a -/- 2b)		799	802	802	801
3	Renterisico (1 + 2)		799	802	802	801
4	Renterisiconorm		11.560	11.422	11.472	11.469
	Ruimte onder rente risiconorm (4 > 3)		10.761	10.620	10.670	10.668
	Overschrijding rente risiconorm (3 > 4)		0	0	0	0
<i>Berekening rente risiconorm</i>						
	Begrotingstotaal jaar T		57.798	57.111	57.359	57.346
	Percentage regeling		20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm			11.560	11.422	11.472	11.469

4.2 Gemeentefinanciering

Het artikel 7 van het treasurystatuut beoogd door primair gebruik te maken van interne financieringsmiddelen dat de financiering voor een periode langer dan één jaar met externe middelen zoveel mogelijk minimaal blijft. Tevens is in lid 2 van artikel 7 opgenomen dat uitsluitend gebruik gemaakt wordt van onderhandse leningen.

Het renteomslagpercentage voor onze investeringen in 2024 is berekend op 0,0%. Voor de bouwgrond-exploitatie is in 2024 een rente gehanteerd van 1,571%.

De leningenportefeuille bestaat uit 2 vaste geldleningen: 1 afgesloten bij de BNG en 1 bij de Nederlandse Waterschapsbank. Door aflossing is de omvang van deze geldleningen afgenomen van € 6,3 miljoen naar € 5,5 miljoen eind 2024. Voor de lopende vaste geldleningen is geen vervroegde buitengewone aflossing toegestaan. In totaliteit is € 244.465 aan rente betaald voor deze leningen.

Schema rentetoerekening realisatie		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		270.628
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	-1.345.743
Saldo rentelasten en rentebaten		-1.075.114
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- -44.433	
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 0	
c3. De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ 0	
		44.433
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-1.030.681
d1. Rente over eigen vermogen	+/+	0
d2. Rente over voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-1.030.681
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	0
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury gerealiseerd	VOORDEEL	-1.030.681

4.3 Uitzettingen

4.3.1 Uitzettingen op lange termijn

Gemeente Eersel heeft geld vastgelegd in aandelen bij de onderstaande instanties. Deze aandelen zijn tegen verkrijgingsprijs opgenomen in de financiële vaste activa.

- BNG (121.021 aandelen) € 807.776
- Brabant Water (36 aandelen) € 1.634

4.3.2 Uitzettingen op korte termijn

Voor wat betreft de uitzettingen op korte termijn is in het treasury statuut aangegeven door middel van welke producten en bij welke financiële instellingen overtollige gelden mogen worden belegd.

Als gevolg van de invoering van de Wet Verplicht Schatkistbankieren zijn uitzettingen alleen nog toegestaan in de vorm van leningen bij en tussen decentrale overheden onderling. De wet Ruddo bepaalt echter, dat het terug uitzetten van tijdelijk overtollige aangetrokken vaste financieringsmiddelen t.b.v. projectfinanciering altijd dient te geschieden bij de financiële instelling, die de vaste financieringsmiddelen heeft verstrekt.

4.4 Kasbeheer

Nagenoeg al het betalingsverkeer vindt plaats via onze huisbankier de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Onze banktegoeden zijn zoveel mogelijk bij hen geconcentreerd. Wat het chartale geldverkeer betreft houdt de gemeente de contante middelen in de kassalades en de kluis zo laag mogelijk. Het streven is erop gericht dat betalingen zoveel mogelijk giraal geschieden en daarnaast wordt het 'pinnen' aanbevolen.

5. Bedrijfsvoering

Wat is bedrijfsvoering

Inwoners mogen van de overheid verwachten dat zij rechtmatig handelt, betrouwbaar en transparant is evenals doelmatig, doeltreffend en responsief handelt. Onderstaand zijn deze criteria verder uitgewerkt.

Rechtmatig	:	een gemeente handelt rechtmatig als zij handelt volgens de geldende wet- en regelgeving;
Betrouwbaar	:	de gemeente heeft haar zaken voor elkaar en voert de (wettelijke) regels voorspelbaar uit en handhaaft de regels;
Transparantie	:	een transparante overheid biedt inzicht in de uitvoering van de Programma's en de ondersteunende processen;
Doelmatigheid	:	met zo min mogelijk input voortbrengen van een bepaalde output of met een bepaalde input zoveel mogelijk output behalen;
Doeltreffendheid	:	de effecten bereiken die beoogd waren;
Responsiviteit	:	een responsieve gemeente anticipeert en speelt in op de maatschappelijke ontwikkelingen en de wensen van de burgers.

De gemeentelijke bedrijfsvoeringorganisatie is daarmee een externe vraaggerichte organisatie. Mede gezien de organisatie brede vertakking van deze bedrijfsvoering wordt door de externe gerichtheid, de toegenomen transparantie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering, deze steeds meer zichtbaar voor de burgers en vormt daarmee een factor voor het imago van de gemeente.

Organisatieontwikkeling

Ook dit jaar stond weer de werknemer en de inwoner centraal. Achterliggend doel was onszelf meebewegen met de speerpunten innovatie en duurzaamheid, open en respectvol in een veranderlijke omgeving.

In 2024 stond weer het thema structuur centraal binnen gemeente Eersel. Hoge werkdruk, behoud van kwaliteit en grote ontwikkelingen in (de omgeving van) de gemeente Eersel waren de aanleiding voor het op orde houden van de capaciteit in de organisatie.

Informatiebeveiliging en privacy

Informatiebeveiliging betreft het totaalpakket aan maatregelen om de betrouwbaarheid, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van de gemeentelijke informatie en -systemen te borgen. De gemeente volgt hiervoor de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het landelijke normenkader informatiebeveiliging. Het afgelopen jaar zijn verschillende maatregelen ter ondersteuning van de BIO opgepakt om de technische en organisatorische beveiliging te verbeteren. De focus lag daarbij op het opstellen van een Kempenbreed crisisplan cyberincidenten en de aankoop van een bewustwordingsplatform en een nieuwe wachtwoordmanager. Naast informatiebeveiliging is ook privacy een belangrijk aandachtspunt in de werkzaamheden. Hiervoor zijn het afgelopen jaar verschillende Data Protection Impact Analyses (DPIA's) uitgevoerd, waarin onderzocht wordt welke technische en organisatorische maatregelen op het gebied van privacy genomen moeten worden binnen een specifiek werkproces waarin persoonsgegevens verwerkt worden. Daarmee toetsen we of we voldoen aan de AVG. Daarnaast is in 2023 aandacht geweest voor het opstellen van beleid en procedures voor het gebruik van Artificial Intelligence (AI) en algoritmes in de dagelijkse werkzaamheden. Zo bereiden we ons voor op veilig gebruik van AI voor de toekomst.

Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken

Op 28 november 2023 is de 'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) gemeente Eersel' vastgesteld. In deze verordening is geregeld dat het college jaarlijks tenminste twee onderzoeken uitvoert naar de doelmatigheid en / of doeltreffendheid van (onderdelen van) de organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente. Jaarlijks wordt een onderzoeksplan vastgesteld door het college, waarin de onderzoeksonderwerpen voor het komende jaar zijn opgenomen.

Gemeente Eersel maakt steeds meer gebruik van datagedreven werken. Onderdeel hiervan is het in eigen beheer kunnen uitvoeren van onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid. Dit maakt de onderzoeken dynamischer en biedt meer mogelijkheden om de onderzoeksresultaten te gebruiken in procesverbetering of beleid(swijzigingen).

Op 11 juni 2024 is er door het college ingestemd met het onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid 2024. Uw raad is via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over dit plan. In dit onderzoeksplan zijn de onderzoeken uiteengezet.

Inwonerspeiling

De inwonerspeiling wordt sinds 2022 in eigen beheer uitgevoerd. Vanaf 2024 is een nieuwe werkwijze geïmplementeerd; er worden drie vragenlijsten verstuurd. De vragenlijsten worden gerouleerd per inwoner zodat de inwoner de komende zes jaar alle vragenlijsten ontvangen heeft. De inwonerspeiling wordt iedere twee jaar uitgevoerd. Onderstaande onderwerpen komen aan bod in de genoemde vragenlijsten;

- Raad en bestuur;
- Gemeentelijke informatie;
- Vrijwilligerswerk en mantelzorg;
- Gezond en welzijn;
- Cultuur;
- Sport en vrije tijd;
- Inzet voor de buurt;
- Openbare ruimte en groen;
- Milieu
- Leefbaarheid en veiligheid;
- Duurzaamheid.

Het onderzoek is uitgevoerd in september 2024. De resultaten zijn bekend en voor zover mogelijk al opgenomen in de normen en indicatoren van dit jaarverslag. De volledige rapportage zal in het tweede kwartaal van 2025 opgeleverd worden.

Blik op bedrijfsvoering

Dit onderzoek richt zich op de interne bedrijfsvoering van gemeente Eersel. Voorheen werd dit onderzoek uitgevoerd aan de hand van Vensters voor bedrijfsvoering. Alle elementen van bedrijfsvoering komen aan bod, met een focus op implementatie van het data gedreven werken in de organisatie. Thema's die aan bod komen in het onderzoek zijn;

- organiseren en regie
- overhead
- financiële weerbaarheid
- vitaliteit
- wendbaarheid
- digitalisering
- duurzaamheid
- flexibel werken.

Het onderzoek wordt op dit moment uitgevoerd over de cijfers van 2024. De verwachting is dat we hier in het tweede kwartaal van 2025 een rapportage over kunnen opleveren.

Over 2023 staat onderstaand onderzoek nog open;

Onderzoek Speelplan

Het onderzoek betreft een nulmeting over de tevredenheid van inwoners over het huidige speelaanbod van gemeente Eersel. Onder het speelaanbod vallen speeltuintjes, maar ook een jeu de boulesbaan en trapveldjes. Het onderzoek is begin oktober 2023 gestart met het uitzetten van een enquête onder

buurtverenigingen, speeltuinbezoekers en via de sociale mediakanalen van gemeente Eersel. De resultaten hiervan zijn eind oktober binnengekomen. Hierna is door het onderzoeksbureau gestart met de analyse en rapportage. De analyse en rapportage is in 2025 opgeleverd. Onze intentie is om deze, met een raadsinformatiebrief, zo spoedig mogelijk aan te leveren.

In de tweede bestuursrapportage wordt jaarlijks een update gegeven over de doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoeken en de Rekenkamercommissie-onderzoeken.

Beleid en beleidsdocumenten

De raad moet in het kader van het duale stelsel, op basis van datgene wat is vastgelegd in de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording (BBV), onder andere nadere regels voor de bedrijfsvoeringaspecten stellen. In de Gemeentewet wordt dit expliciet aangegeven bij de volgende onderwerpen:

- Artikel 212, versterking beleidsmatig karakter financiële verordening;
- Artikel 213, versterking aandacht voor rechtmatigheid door het opnemen van een rechtmatigheidsoordeel en de accountantsverklaring. Versterking aandacht van de raad voor de rechtmatigheid, de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen;
- Artikel 213a, verordening over periodiek onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid;
- Lokale rekenkamerfunctie, een commissie van de raad of een zelfstandige instelling, die doelmatigheid - en doeltreffendheid - van het gemeentelijk beleid onderzoekt en incidenteel rechtmatigheidsonderzoeken doet.

Daarnaast geeft artikel 14 van de BBV aan dat de bedrijfsvoeringparagraaf in ieder geval inzicht geeft in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van het boekjaar 2023 zijn wij als gemeente Eersel verplicht om zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Hiermee legt het college zelfstandig verantwoording af in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving, vastgelegd in het normenkader.

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria;

- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium

Zoals vermeld in de financiële verordening, artikel 8 lid 3, worden de geconstateerde afwijkingen groter dan € 50.000 toegelicht. Door middel van doorlopende interne (verbijzonderde) controles worden eventuele onrechtmatigheden opgespoord. In het nieuwe interne controleplan 2023 zijn 18 processen aangewezen waarop controles uitgevoerd worden. Deze controles worden door middel van een uitgebreide risicoanalyse per proces opgezet.

Begrotingscriterium

Begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de door de raad geautoriseerde begroting. Dit wordt in de financiële verordening als volgt omschreven:

‘Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma’s, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.’ De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de totalen lasten en de totale baten per programma.’

Hoewel een afwijking van de begroting in beginsel onrechtmatig is, is het niet verwijtbaar als we het tijdig gemeld hebben conform onze financiële verordening. Dit doen we door middel van onze tussentijdse bestuursrapportages. Overschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen, worden in de rechtmatigheidsverantwoording niet meegenomen.

Exploitatie

In het kader van de begrotingsonrechtmatigheid en de verantwoording hierover wordt er onderscheid gemaakt tussen:

- Overschrijding van lasten
- Overschrijding van baten en / of onderschrijdingen van lasten en baten

In de financiële verordening en het controle en rechtmatigheidsprotocol zijn er nadere afspraken gemaakt omtrent de rechtmatigheidsverantwoording.

Overschrijding van lasten

Uitgangspunt is dat iedere overschrijding van de lasten, investeringskredieten en ongeautoriseerde balansmutaties van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. In de financiële verordening, artikel 10, lid 4 is opgenomen dat afwijkingen acceptabel zijn wanneer er sprake is van;

- een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren;
- een overschrijding op een open-einde regeling;
- de overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage;
- de overschrijding als gevolg van wijzigingen in wettelijke bepalingen.

We hebben afgesproken dat alle overschrijdingen op de lasten boven de € 50.000 toegelicht worden. De toelichtingen vindt u hieronder;

Overschrijding op de lasten								
Programma	Begroot	Werkelijk	Verschil		Rechtmatig	Onrechtmatig	Acceptabel	Niet acceptabel
0. Sociale voorzieningen	3.915.641	4.036.557	-120.916	N		-120.916	-120.916	
1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid	10.676.212	10.980.204	-303.992	N		-303.992	-303.992	
2. Onderwijs en educatie	6.232.818	6.296.711	-63.893	N		-63.893	-63.893	
4. Milieu	2.189.464	3.044.032	-854.568	N		-854.568		-854.568
6. Verkeer en vervoer	3.395.353	3.486.016	-90.663	N		-90.663		-90.663
9. Bestuur en organisatie	1.461.962	2.089.858	-627.896	N		-627.896	-627.896	
10. Algemene baten en lasten	20.468.225	21.776.674	-1.308.449	N		-1.308.449	-148.000	-1.160.449
	48.339.675	51.710.052	(3.370.377)	N	-	(3.370.377)	(1.264.698)	(2.105.680)

Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hierboven (deels) gecomprimeerd weergegeven, blijkt dat er bij 7 programma's een overschrijding op de lasten boven de € 50.000 is. In de tabel + toelichting wordt ook aangegeven of de overschrijding rechtmatig is, onrechtmatig maar acceptabel of onrechtmatig en niet-acceptabel.

Programma 0 (overschrijding van € 120.916)

Deze overschrijding heeft deels betrekking op de bijstandsuitkeringen, dit zijn open einde regelingen. Het andere deel heeft betrekking op specifieke uitkeringen, hier staan direct gerelateerde inkomsten tegenover. Het volledige bedrag is onrechtmatig, maar acceptabel.

Programma 1 (overschrijding van € 303.992)

Deze overschrijding heeft deels betrekking op twee open-einde regelingen, de jeugdwet en de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). Een kleiner deel heeft betrekking op uitgaven van specifieke uitkeringen. Hier staan direct gerelateerde inkomsten tegenover vanuit de specifieke uitkering. Deze drie posten worden aangemerkt als onrechtmatig, maar acceptabel.

Programma 2 (overschrijding van € 63.893)

Deze overschrijding heeft betrekking op twee uitgaven, waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren. Het betreft uitgaven voor ventilatie op scholen waarvoor een SPUK-uitkering is ontvangen. Het andere deel betreft een schadepost aan een van de scholen waarvoor een verzekeringsuitkering is ontvangen. Hiermee zijn deze overschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel.

Programma 4 (overschrijding van € 854.568)

De administratieve werkwijze van een krediet is dat er in het jaar van votering in de baten en lasten begroot wordt. In de jaren daarna wordt er geen boeking opgenomen. Deze overschrijding heeft betrekking op het intrekken van het krediet aanleg geluidswal Oeienbosch. De intrekking is wel verwerkt in de begroting. De afwijking is budgettair neutraal, en komt ook voor in de overschrijding op de baten. De post is aangemerkt als onrechtmatig.

Programma 6 (overschrijding van € 90.663)

Deze overschrijding heeft betrekking op het uitdiepen van sloten en onderhoud bermen, deze werkzaamheden zijn grotendeels in het najaar van 2024 uitgevoerd waardoor de begroting niet meer gewijzigd kon worden. Deze lasten zijn onrechtmatig.

Programma 9 (overschrijding van € 627.896)

"Deze overschrijding betreft een storting in de voorziening voor pensioen- en wachtgeldverplichtingen (ex)-wethouders van € 504.000. De overschrijding is een gevolg van wijzigingen in wettelijke bepalingen die vastgesteld zijn via de decembercirculaire. Deze lasten zijn onrechtmatig maar acceptabel.

Het resterende deel is te wijten aan de kosten die we maken voor leges, hieronder vallen onder andere de rijksleges en de apparaatskosten. Voor deze uitgaven staan rechtstreekse inkomsten tegenover, deze zijn onrechtmatig maar acceptabel.

Programma 10 (overschrijding van € 1.308.449)

Deze overschrijding bestaat uit meerdere posten. De overschrijding op vennootschapsbelasting is onrechtmatig maar acceptabel in verband met de wettelijke bepalingen. Daarnaast zijn er hogere uitvoeringskosten voor de Wet WOZ en hogere invorderingskosten voor belastingen. Het overige gedeelte ziet toe op het exploitatiesaldo dat niet begroot is. Deze posten zijn onrechtmatig en niet acceptabel.

Overschrijding van baten en / of onderschrijdingen van lasten en baten

In de financiële verordening, artikel 10, lid 6 is het volgende opgenomen; Voor afwijkingen van de begroting als gevolg van overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten, investeringen en baten die ontstaan na de laatste tussenrapportage wordt het melden en het verantwoorden in de jaarrekening als tijdig geduid en daarmee rechtmatig. We hebben afgesproken dat alle over- en onderschrijdingen op de baten en lasten boven de € 50.000 toegelicht worden. De toelichtingen vindt u hieronder;

Onderschrijding op de lasten						
Programma	Begroot	Werkelijk	Verschil		Rechtmatig	Onrechtmatig
3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	11.804.674	8.115.182	3.689.492	V	3.689.492	
5. Veiligheid	1.705.346	1.687.109	18.237	V		18.237
7. Cultuur, sport en recreatie	1.863.727	1.837.604	26.123	V	26.123	
8. Economische structuur	592.901	467.198	125.703	V	82.703	43.000
11. Overhead	28.335.251	28.033.244	302.007	V	302.007	
	44.301.899	40.140.336	4.161.563	V	4.100.326	61.237

Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hierboven (deels) gecomprimeerd weergegeven, blijkt dat er bij 3 programma's een onderschrijding op de lasten boven de € 50.000 is. In de tabel + toelichting wordt ook aangegeven of de onderschrijding rechtmatig of onrechtmatig is.

Programma 3 (onderschrijding van lasten van € 3.689.492)

Deze onderschrijding heeft voor het grootste deel betrekking op bouwgronden in exploitatie en anterieure overeenkomsten. De calculaties worden op het einde van het jaar geactualiseerd op basis van de realisatie, hiermee is het volledige bedrag rechtmatig.

Programma 8 (onderschrijding van lasten van € 125.703)

Deze onderschrijding heeft deels betrekking op de lasten van economie algemeen (€ 43.000), dit verschil wordt toegelicht in programma 8 en heeft betrekking op de verminderde uitgaven voor de ZZP avond, en een afwijking in de begroting ten opzichte van MRE voor de bijdrage regionaal stimuleringsfonds, deze post is onrechtmatig.

Doordat er geen gronden ten laste van de exploitatie zijn aangekocht, is er een onderschrijding op de geraamde lasten. De actualisaties van de gronden worden op het einde van het jaar gemaakt, hiermee is deze post rechtmatig.

Programma 11 (onderschrijding van lasten van € 302.007)

Op programma 11 worden alle overheadkosten en kapitaallasten verantwoord. Hier zit een verschil tussen begroot en werkelijke lasten van € 302.007. Deze calculaties worden pas op het einde van het jaar berekend en zijn daarmee rechtmatig.

Overschrijding op de baten						
Programma	Begroot	Werkelijk	Verschil		Rechtmatig	Onrechtmatig
0. Sociale voorzieningen	2.826.789	3.283.113	456.324	V	132.324	324.000
2. Onderwijs en educatie	4.002.420	4.064.024	61.604	V		61.604
4. Milieu	4.302.823	5.054.883	752.060	V		752.060
9. Bestuur en organisatie	331.000	443.779	112.779	V		112.779
10. Algemene baten en lasten	60.448.362	61.620.118	1.171.756	V	1.171.756	
11. Overhead	5.085.503	5.099.150	13.647	V	13.647	
	76.996.897	79.565.067	2.568.170	V	1.317.727	1.250.444

Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hierboven (deels) gecompriemd weergegeven, blijkt dat er bij 5 programma's een overschrijding op de baten boven de € 50.000 is. In de tabel + toelichting wordt ook aangegeven of de over- of onderschrijding rechtmatig of onrechtmatig is.

Programma 0 (overschrijding van baten van € 456.324)

Deze overschrijding heeft deels betrekking op de bijstandsuitkeringen. Dit zijn open einde regelingen, hierdoor konden wij pas op het einde van het jaar bijstellen. Hierdoor zijn deze baten als rechtmatig aangemerkt. Het grootste deel heeft betrekking op ontvangen specifieke uitkering gelden, de lasten zitten op verschillende productgroepen, deze gelden worden niet begroot. Deze baten € 324.000 zijn onrechtmatig.

Programma 2 (overschrijding van baten van € 61.604)

Deze overschrijding heeft betrekking op ontvangen specifieke uitkering gelden voor ventilatie op scholen, deze gelden worden niet begroot. Deze baten zijn onrechtmatig.

Programma 4 (overschrijding van baten van € 752.060)

De administratieve werkwijze van een krediet is dat er in het jaar van votering in de baten en lasten begroot wordt. In de jaren daarna wordt er geen boeking opgenomen. Deze overschrijding heeft betrekking op het intrekken van het krediet aanleg geluidswal Oeienbosch. De intrekking is wel verwerkt in de begroting. De afwijking is budgettair neutraal, en komt ook voor in de overschrijding op de lasten. De post is aangemerkt als onrechtmatig.

Programma 9 (overschrijding van baten van € 112.779)

De overschrijding van de baten heeft betrekking op meer-inkomsten van leges. Deze inkomsten worden in de loop van het jaar ontvangen, en hadden we zodoende in een bestuursrapportage bij kunnen stellen, hiermee is deze overschrijding niet tijdig gemeld en zijn deze baten onrechtmatig.

Programma 10 (overschrijding van baten van € 1.171.756)

Deze overschrijding heeft deels betrekking op hogere baten door toeristenbelasting en algemene uitkering n.a.v. decembercirculaire. Beide overschrijdingen zijn na de laatste rapportage bekend geworden en zijn hiermee rechtmatig.

Onderschrijding op de baten						
Programma	Begroot	Werkelijk	Verschil		Rechtmatig	Onrechtmatig
1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid	658.654	640.143	-18.511	N	-18.511	
3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	12.917.004	9.750.531	-3.166.473	N	-3.166.473	
5. Veiligheid	192.000	191.214	-786	N	-786	
6. Verkeer en vervoer	438.000	424.834	-13.167	N	-13.167	
7. Cultuur, sport en recreatie	419.808	404.121	-15.687	N	-15.687	
8. Economische structuur	736.041	688.554	-47.487	N	-47.487	
	15.361.507	12.099.396	(3.262.111)	N	(3.262.111)	-

Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hierboven (deels) gecompriemd weergegeven, blijkt dat er bij 1 programma's een onderschrijding op de baten boven de € 50.000 is. In de tabel + toelichting wordt ook aangegeven of de over- of onderschrijding rechtmatig of onrechtmatig is.

Programma 3 (onderschrijding van baten van € 3.871.473)

Deze onderschrijding heeft betrekking op bouwgronden in exploitatie. Hiervoor worden baten geraamd, die in het jaar verwacht worden. Deze zijn niet allemaal gerealiseerd. De calculaties worden op het einde van het jaar geactualiseerd op basis van de realisatie, hiermee is het volledige bedrag rechtmatig.

Investerings

Daarnaast zijn er een achttal kredieten met een budgetoverschrijding van in totaal € 36.488. Dit zijn kredieten van verschillende groottes waarop de werkelijke kosten hoger uitgevallen zijn dan vooraf verwacht. De kredieten worden niet toegelicht omdat de gezamenlijke overschrijding onder de vastgestelde rapportagegrens van € 50.000 is.

Maatregelen

In 2023 hebben wij een toelichting gegeven op de overschrijdingen van de lasten. Op dat moment hadden wij middels een raadsinformatiebrief afgesproken dat het melden van onderschrijdingen op de lasten en de over- en onderschrijdingen op de baten in de jaarrekening tijdig was. Met de komst van de nieuwe kadernota Rechtmatigheid 2024 zijn hier wijzigingen op gekomen. Wij hebben hiervoor de financiële verordening aangepast. In 2024 hebben wij alle over- en onderschrijdingen moeten beoordelen.

Hierbij kwamen wij diverse boekingen tegen waarbij de werkelijkheid niet overeenkwam met de begroting. Dit zijn vaak administratieve keuzes uit het verleden geweest. Een voorbeeld hiervan is het niet begroten van specifieke uitkeringen. Op dit moment hebben wij de toelichting hierop aangepast.

In 2025 zullen wij voor de tweede bestuursrapportage al een controle invoeren waardoor deze over- en onderschrijdingen tijdig gemeld kunnen worden en deze niet meer voor zullen komen in de rechtmatigheidsverantwoording 2025. Vanaf 2026 zullen wij al bij de begroting diverse administratieve wijzigingen doorvoeren en diverse controles uitvoeren bij de bestuursrapportages.

Ook zullen we bij de volgende aanpassing van de financiële verordening (raad november 2025) nog een aanpassing doen met betrekking tot rechtmatigheid.

Voorwaardencriterium

Voldoen aan het voorwaardencriterium wil zeggen dat alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (interne en externe) wet- en regelgeving.

Dit wordt in de financiële verordening als volgt omschreven:

‘Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.’

In 2024 hebben zich binnen gemeente Eersel twee situaties voorgedaan die het voorwaardencriterium raken, deze hebben betrekking op aanbestedingsrechtmatigheid.

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. In de Gids Proportionaliteit (flankerend beleid bij de aanbestedingswet 2012) zijn de voorschriften uitgewerkt over de eisen, voorwaarden en criteria die aan inschrijvers en inschrijvingen worden gesteld. Een aanbestedende dienst moet deze voorschriften toepassen of een afwijking in de aanbestedingsstukken motiveren. Het ten onrechte niet toepassen van de Aanbestedingswet leidt daarom tot een financiële rechtmatigheidsfout.

Crisisopvang Oekraïners

In 2022 is de opvang van Oekraïners gestart. Omdat er op zeer korte termijn hulp nodig was is dit in 2022 niet aanbesteed. Hiermee viel deze aanbesteding onder dwingende spoed en werd deze hiermee uitgezonderd van de Europese aanbestedingsregels. Hierdoor was er geen probleem met de rechtmatigheid.

Eind 2023 werd bekend dat de aanbesteding in 2023 niet onder dwingende spoed zou vallen. Hierop hebben wij direct actie ondernomen. Met Stichting Bureau Inkoop en aanbesteden Zuid Oost Brabant (Bizob) werden twee aanbestedingen opgezet met ieder een waarde van € 750.000. Daarnaast is het traject gestart om een nieuwe Europese aanbesteding op te zetten voor de crisisopvang van de Oekraïners. De voorbereiding hiervoor hebben enkele maanden gelopen, en het doorlopen van een EU aanbesteding duurt circa 6 tot 9 maanden. Dit komt onder andere door wettelijke voorgeschreven doorlooptijden.

Er waren geen mogelijkheden om de Europese aanbesteding eerder te publiceren. Ook kon de opvang niet stopgezet worden. Vergelijkbare situaties spelen bij diverse gemeenten in het land. Wij hebben uw raad in januari reeds op de hoogte gesteld van deze onrechtmatigheid middels een raadsinformatiebrief. Op dit moment (mei 2025) is de overeenkomst getekend door de winnende marktpartij uit de Europese aanbesteding. De aanbesteding werd uitgevoerd middels een publicatie op Tendersnet. In 2025 loopt de onrechtmatigheid hiervan door, een schatting van deze onrechtmatigheid wordt nu meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

De totale onrechtmatigheid op deze post bedraagt in 2024:	€ 1.503.101
De verwachte onrechtmatigheid op deze post bedraagt in 2025;	€ 832.232
Totaal onrechtmatigheid	€ 2.335.333

Herinrichting Carquefouplein

Voor de herinrichting van het Carquefouplein in Eersel zijn gebakken en natuursteen materialen aangekocht als directielevering voor het uitvoeringsbestek herinrichting Carquefouplein. De levering via het uitvoeringsbestek zou zoveel tijdverlies opleveren dat de afgesproken uitvoeringsplanning niet gehaald zou worden. Deze levering heeft een geraamde waarde van € 265.948. Dit bedrag is boven de Europese aanbestedingsgrens van € 221.000. Er is een meervoudig onderhandse procedure gevolgd. De levering is gegund aan de laagste inschrijver. Een Europese aanbesteding zou naar alle waarschijnlijkheid geen beter resultaat hebben opgeleverd hebben, maar wel meer maatschappelijke kosten (verlies inkomsten ondernemers Carquefouplein). In 2024 is een uitgave gedaan van € 293.345. Het project is grotendeels afgerond. Alleen de wadi achter de Willibrorduskerk moet in 2025 nog gegraven worden.

De totale onrechtmatigheid op deze post bedraagt: € 72.345.

Maatregelen

De maatregelen die getroffen zijn om dergelijke onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen zijn;

- Er worden sinds 2024 inkooptrainingen verzorgd door Bizob. Alle (nieuwe) medewerkers mogen hieraan deelnemen;
- Zowel vanuit het management als de directie wordt nogmaals de noodzaak van het naleven van Europese aanbestedingsregels gedeeld met budgethouders en kredietbeheerders, ook in tijden van grote druk;
- Op meerdere momenten in het jaar wordt door team financiën een spendanalyse gemaakt in het kader van het interne controleproces. Daarbij wordt vastgesteld of is voldaan aan de geldende Aanbestedingswetgeving en worden eventueel corrigerende maatregelen getroffen. Dit is altijd een controle achteraf.

Totaal voorwaardencriterium

Voorwaardencriterium	
Aanbestedings-onrechtmatigheid	€ 2.407.678

Misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

In de financiële verordening wordt het M&O criterium als volgt omschreven;

‘Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.’

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van informatie, met als doel onterecht gemeentelijke subsidies of -uitkeringen krijgen, of niet/een te laag bedrag aan heffingen aan de gemeente betalen.

Bij oneigenlijk gebruik gaat het om burgers of organisaties die misbruik maken van gemeentelijke regelingen, doordat ze weliswaar handelen naar de letter van die regelgeving maar dat feitelijk doen in strijd met het doel en de strekking ervan.

Over het jaar 2024 is geen sprake van toe te lichten onrechtmatigheden met betrekking tot het M&O-criterium.

Totaal misbruik & oneigenlijk gebruik criterium

Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium	
Uit de interne controle zijn geen bevindingen naar voren gekomen dat het M&O beleid niet is nageleefd.	€ -

Tabel totaal onrechtmatigheden

Met een verantwoordingsgrens van € 1.480.246 (2% over de totale lasten minus administratie overboekingen algemene reserve) vallen bovenstaande onrechtmatigheden niet binnen de tolerantie. Hieronder is een tabel opgenomen met de totale onrechtmatigheden per rechtmatigheidscriterium in de jaarrekening.

Totaal	
Begrotingscriterium	
Saldo aan begrotingsonrechtmatigheden niet acceptabel	€ 3.453.848
Voorwaardencriterium	
Saldo aan Aanbestedings-onrechtmatigheid	€ 2.407.678
Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium	
Saldo aan M&O-onrechtmatigheid	€ -
Totaal onrechtmatigheid 2024	
Totaal	€ 5.861.526

6. Verbonden Partijen

Wat zijn verbonden partijen?

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin onze gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat we middelen beschikbaar stellen die we kwijt zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Gemeenschappelijke regelingen / Stichtingen

1. Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)
Vertegenwoordiging gemeente Eersel Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. In de hoofdstukken vier e.v. van de GR is alles omtrent samenstelling en werkwijze van deze organen geregeld. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening bijstaan door portefeuillehouders overleggen en andere overlegorganen. Samenstelling en werkwijze van deze overlegorganen is geregeld in het Statuut overlegorganen.
Vestigingsplaats Eindhoven
Doelstelling Het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven te stimuleren. Het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van inwoners, bezoekers en bedrijven.
Relatie Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's: • Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development NV); • Transitie landelijk gebied; • Energietransitie; • Mobiliteit; • Ruimte en wonen

Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel. Nazorg van de voormalige stortplaats Gulbergen en ontwikkeling van het Landgoed.

Betrokkenen

Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening bijstaan door portefeuillehouders-overleggen en andere overlegorganen. Samenstelling en werkwijze van deze overlegorganen is geregeld in het Statuut Overlegorganen.

Financieel belang

We leveren een financiële bijdrage 2024 ad € 204.776 + 86.112 aan RHCE.

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 13.903.000	€ 20.597.000
Vreemd vermogen	€ 21.121.000	€ 21.827.000
Exploitatieresultaat 2024	€ 628.743 (voorlopig resultaat) (MRE € 317.556 = RHCE € 311.187)	

Ontwikkelingen

- Met het besluit de organisatieonderdelen MRE en RHCE niet te ontvlechten is in 2024 gestart met het samenvoegen en opnieuw inrichten van de ondersteuning binnen de organisatie. In 2024 is een kwartiermaker aangesteld om deze herinrichting vorm te geven.
- Vanwege de komst van meerdere fondsen naar de Regio is er een toegenomen vraag naar fondsmanagement. In 2024 is daarom besloten hier extra middelen voor vrij te maken en een verzwaring aan te brengen.
- De capaciteitsuitbreiding van de werkorganisatie MRE met 12 fte is in 2024 afgerond op een enkele moeilijk vervulbare functie na. In 2024 is daarnaast een nieuw management gestart. Er is een nieuw organisatiemodel ingevoerd met een algemeen directeur met daaronder 3 managers voor de verschillende organisatieonderdelen, MRE, RHCE en bedrijfsbureau.
- Het golfterrein op Landgoed Gulbergen is in erfpacht uitgegeven aan Libéma, de nieuwe eigenaar van Gulbergen BV.

Risico's;

De organisatie heeft de risico's conform de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen MRE (vastgesteld AB juli 2018) in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld. De huidige stand van de algemene reserves is voldoende om deze risico's af te dekken.

2. Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: Wethouder

Vestigingsplaats

Eindhoven

Doelstelling

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).

Relatie

De GGD is ondergebracht in het programma: Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid. Doel is de zorg voor een gezonde bevolking.

Betrokkenen Aan de gemeenschappelijke regeling nemen 21 regiogemeenten deel: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.											
Financieel belang De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad. € 830.985											
Financiële gegevens verbonden partij <table> <tr> <th></th><th>01-01-2024</th><th>31-12-2024</th></tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 6.957.000</td><td>€ 7.746.000</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 35.036.000</td><td>€29.551.000</td></tr> </table> Exploitatieresultaat 2024 € 1.464.000				01-01-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 6.957.000	€ 7.746.000	Vreemd vermogen	€ 35.036.000	€29.551.000
	01-01-2024	31-12-2024									
Eigen vermogen	€ 6.957.000	€ 7.746.000									
Vreemd vermogen	€ 35.036.000	€29.551.000									
Ontwikkelingen Het jaar 2024 is een bewogen jaar geweest. De impact van Covid-19 was in 2024 veel kleiner dan in de vier jaren ervoor maar dat neemt niet weg dat de GGD ook in 2024 een substantiële inspanning heeft verricht om de effecten van Covid-19 te minimaliseren door de Covid-19 vaccinatiecampagne uit te voeren en de pandemische paraatheid van de GGD te versterken voor toekomstige grote uitbraken van infectieziekten. Bij de meeste reguliere diensten van de GGD is de productiviteit weer op het niveau gekomen van de periode voor Covid-19. Het volume contracttaken is gestegen t.o.v. voorgaande jaren onder andere door de inspanningen die de GGD verricht in het kader van IZA & GALA en de start van STORM. De komende jaren heeft de GGD meer ruimte voor procesverbeteringen en vernieuwingen. Het opgebouwde wendbaarheidsbudget zal de komende jaren met name ingezet worden voor de noodzakelijke vernieuwing van de Jeugdgezondheidszorg.											
Risico's Als belangrijkste risico's worden door de GGD geïdentificeerd: • Stijging van kosten. • Onvoldoende budget. • Uitvoering van noodzakelijke activiteiten zonder financiering. • Extra kosten door organisatieverandering. • Extra kosten door verandering taakuitvoering. • Extra kosten door afname markttaken. • Beveiliging en (onder)verzekering.											
3. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)											
Vertegenwoordiging gemeente Eersel Algemeen bestuur: Burgemeester											
Vestigingsplaats Eindhoven											
Doelstelling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.											

Taken op het terrein van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing.														
Relatie De gemeenschappelijke regeling is onderdeel van het programma: Veiligheid														
Betrokkenen Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel- De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.														
Financieel belang De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 1.310.500														
Financiële gegevens verbonden partij <table> <tr> <td></td><td>01-01-2024</td><td>31-12-2024</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 2.251.205</td><td>€ 3.261.747</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 29.828.652</td><td>€ 30.214.670</td></tr> <tr> <td>Exploitatieresultaat 2024</td><td>€ -705.000</td><td></td></tr> </table>				01-01-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 2.251.205	€ 3.261.747	Vreemd vermogen	€ 29.828.652	€ 30.214.670	Exploitatieresultaat 2024	€ -705.000	
	01-01-2024	31-12-2024												
Eigen vermogen	€ 2.251.205	€ 3.261.747												
Vreemd vermogen	€ 29.828.652	€ 30.214.670												
Exploitatieresultaat 2024	€ -705.000													
Ontwikkelingen • VRBZO constateerde dat zij al enige tijd niet kan voldoen aan eisen en verwachtingen, die aan de veiligheidsregio mogen worden gesteld. De organisatie heeft lange tijd met moeite kunnen en willen voldoen aan deze vereisten en verwachtingen. Er zijn grote zorgen over de bedrijfscontinuïteit, op onderdelen wordt niet of onvoldoende voldaan aan wettelijke vereisten en er is onvoldoende slagkracht voor het uitvoeren van reguliere werkzaamheden. Het gaat hierbij met name om de vakbekwaamheid bij de brandweer, capaciteit bij de brandweer (zowel vrijwillige als beroepskrachten) en om taken op het gebied van ICT in de bedrijfsvoering. Lange tijd is getracht om binnen de bestaande middelen te voldoen aan de minimale vereisten. Maar blijven zoeken naar nog enige ruimte in de begroting is niet langer mogelijk en verantwoord. Deze constateringendeelden we met het Algemeen Bestuur en ook met de raden. Via o.a. raadsinformatie bijeenkomsten werden zij over de situatie geïnformeerd. Het bestuur gaf opdracht om het beeld te concretiseren. Deze bestuurlijke opdracht is uitgewerkt, waarvan de 1 e deelopdracht (voldoen aan wet- en regelgeving) door het Algemeen Bestuur is vastgesteld en verwerkt in een begrotingswijziging, welke ter zienswijze is aangeboden aan de raden. • Eind 2022 gaf het Rijk aan dat zij extra BDuR gelden beschikbaar stellen voor veiligheidsregio voor de versterking van het domein van crisisbeheersing en informatiemanagement. Voor VRBZO was dat een extra structureel bedrag van € 1,75 miljoen in 2024. Op basis van de Landelijke Agenda Crisisbeheersing werken we aan de versteviging van crisisbeheersing en informatiemanagement. Zo hebben we in 2024 diverse nieuwe medewerkers aangenomen op deze vakgebieden. Ook in 2025 gaan we verder met de uitvoering van de landelijke agenda. • In 2024 is het regionaal risicoprofiel in concept opgeleverd en ter zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd. Daarnaast hebben we in diverse trainingen en informatiesessies het nieuwe regionale crisisplan geïmplementeerd. • In oktober 2024 startte Marijke Wilms als nieuwe directeur bij VRBZO. • Vooruitkijkend naar 2025 zijn we vooral bezig met de uitvoering van de bestuurlijke deelopdracht 1: het voldoen aan wet- en regelgeving. We moeten hierbij stappen zetten in het op orde brengen van de brandweer en bedrijfsvoering														
Risico's In de paragraaf Risicobeheersing en weerstandsvermogen van de Begroting 2024 zijn de risico's en de bijbehorende weerstandcapaciteit benoemd. In de jaarstukken 2024 is deze paragraaf geactualiseerd. De huidige omvang van de algemene reserve is onvoldoende t.o.v. het gewenste weerstandsvermogen op basis van de analyse van de risico's. Het is echter niet reëel dat alle benoemde risico's zich gelijktijdig én in de geraamde omvang voordoen. Daarmee achten we het acceptabel dat niet alle risico's via de algemene reserve zijn afgedekt.														

Voor de uitvoering van bestuurlijke opdracht om te voldoen aan wet- en regelgeving wordt in 2025 de gemeentelijke bijdrage structureel verhoogd. Om de verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 te dempen, doen we in deze jaren een onttrekking uit de algemene reserve. Door deze onttrekkingen loopt de algemene reserve vrijwel leeg in 2027. De algemene reserve gebruiken we ook als weerstandsvermogen voor risico's. Dat betekent dat we t.z.t. mogelijk onvoldoende reserve hebben om onverwachte grote incidentele tegenvallers op te vangen binnen de organisatie.

4. Stichting Exploitatie Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Burgemeester

Vestigingsplaats

Helmond

Doelstelling

De veiligheid en leefbaarheid in Zuidoost-Brabant te verbeteren door integrale aanpak van complexere problemen waar de reguliere zorg- en veiligheidsprocessen geen – afdoende - oplossing bereiken.

Relatie

Het veiligheidshuis is onderdeel van het programma: Veiligheid

Betrokkenen

Aan de stichting nemen 21 regiogemeenten in Zuidoost-Brabant deel en 28 maatschappelijke organisaties in het zorg- en veiligheidsdomein (*Bron: Visie-ZVHBZO-2020-2022*)

Financieel belang

De gemeente levert een financiële bijdrage 2023 ad € 6.715

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ nnb	€ nnb
Vreemd vermogen	€ nnb	€ nnb
Exploitatieresultaat 2024	€ nnb	

Ontwikkelingen

De landelijke Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2021-2024 beschrijft de essentie van de aanpak in ieder zorg- en veiligheidshuis. In de vastgestelde 'Verkenning taken en activiteiten 2023 e.v.' hebben de regionale partners deze landelijke lijn vertaald naar de opdracht voor het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

In de kern richt het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost zich op de complexe, domein overstijgende casussen waarin de samenwerking tussen partners vastloopt (AVE 3 en 4). Deze taken worden als volgt omschreven:

1. Het faciliteren en regisseren van casus overleggen waar complexe domein overstijgende casuïstiek wordt besproken (ketenregie); zowel geëscaleerde casuïstiek in de vorm van 'Casus op Maat' (COM) als ook middels de Persoonsgerichte Aanpak (PGA).
2. Expertisecentrum voor multidisciplinaire problematiek en vraagbaak; het Zorg- en Veiligheidshuis gaat in Zuidoost Brabant informatie ontsluiten over organisaties en werkprocessen op het gebied van zorg en veiligheid. Hiermee wordt ingezet op het versterken en ondersteunen van de lokale teams én de ketensamenwerking voor de geëscaleerde (domein overstijgende) casuïstiek.
3. Het signaleren van relevante trends en ontwikkelingen en (strategisch) adviseren van bestuurders en sleutelpartners.

Risico's

Er zijn geen materiële risico's aanwezig.

5. Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)		
Vertegenwoordiging gemeente Eersel		
Algemeen bestuur: Wethouder		
Vestigingsplaats Eindhoven		
Doelstelling De ODZOB voert werkzaamheden uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast worden er specialistische (advies)taken uitgevoerd. De ODZOB werkt samen met de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en met andere organisaties op het gebied van de fysieke leefomgeving. Gezamenlijk verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast.		
Relatie De gemeenschappelijke regeling is onderdeel van de programma's: Ruimtelijke Ordening en volkshuisvesting en Milieu.		
Betrokkenen Aan de Gemeenschappelijke regeling nemen 21 regiogemeenten en de provincie Noord-Brabant deel.		
Financieel belang De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 582.692 (basis-, verzoek- en collectieve taken).		
Financiële gegevens verbonden partij		
	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 2.481.000	€ 4.183.000 *
Vreemd vermogen	€ 7.806.000	€ 4.907.000 *
Exploitatieresultaat 2024	€ 522.000 *	
* Bron: voorlopige jaarcijfers 2024		
Ontwikkelingen		
- Op 16 januari 2025 hebben Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen en Omgevingsdienst NL de Samenwerkingsafspraken ondertekend die er toe strekken dat opvolging wordt gegeven aan de producten en aanbevelingen die in het Interbestuurlijk Programma Versterking stelsel VTH zijn vastgesteld. Het ministerie van I&W heeft de Tweede Kamer daarnaast toegezegd wetgeving voor te bereiden om die afspraken minder vrijblijvend te maken. Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur opdracht gegeven om hiervoor concrete voorstellen te doen. - Op 19 december 2024 heeft het algemeen bestuur ook ingestemd met de Meerjaren ontwikkel-aanpak Dit is de uitwerking van de Meerjarenvisie 2023-2027. Naast de producten en aanbevelingen uit het IBP VTH gaat het om ontwikkelopgaven die moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering op de uitvoering van de VTHA inclusief de bedrijfsvoering die daarvoor nodig is. De stikstofproblematiek en alle (juridische) ontwikkelingen daaromtrent hebben invloed gehad op de cijfers 2024. Mogelijke effecten van de recente jurisprudentie voor de uitvoering van de VTH-taken worden in beeld gebracht, het is nog niet helemaal duidelijk welk effect deze ontwikkelingen in 2025 en de jaren daarna hebben.		
Risico's		
Ten behoeve van Ontwerpbegroting 2026 en jaarrekening 2024 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's met de grootste potentiële impact € 1.594.000 bedraagt. De algemene reserve van de ODZOB bedraagt per ultimo 2024 € 1.500.000. Dat is minder dan bovenstaande verwachtingswaarde van de risico's. Dit is een aandachtspunt dat zal worden meegenomen in de besluitvorming rondom de jaarstukken 2024.		

6. Gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijvenpark (KBP)																					
Vertegenwoordiging gemeente Eersel Algemeen bestuur: Wethouder Dagelijks bestuur: Wethouder																					
Vestigingsplaats Bladel																					
Doelstelling Grotere Kempische bedrijven willen graag uitbreiden, maar liever niet vertrekken uit de Kempen. Op de lokale terreinen mogen geen kavels groter dan 5.000 m² worden uitgeven (provinciaal beleid). De Kempen gemeenten zien bedrijven liever niet vertrekken naar bedrijventerreinen rondom de steden. Daarom ontwikkelen de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden gezamenlijk een bedrijventerrein waar bedrijven >5.000 m² kunnen uitbreiden en doorgroeien. Behoud van werkgelegenheid en dus bevorderen van de leefbaarheid in de Kempen', is de hoofddoelstelling voor de realisatie van het Kempisch Bedrijvenpark.																					
Relatie De gemeenschappelijke regeling is onderdeel van de paragraaf: Grondbeleid																					
Betrokkenen De gemeenschappelijke regeling is aangegaan door de gemeente Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden																					
Financieel belang De betrokkenen participeren risicodragend in de realisatie van het plan. Eventuele verliezen of winsten worden gelijkelijk door de gemeenten gedragen of over de deelnemende gemeenten verdeeld. Actuele grondexploitatieberekeningen tonen aan dat exploitatie sluitende is. Er wordt geen voorziening voor negatieve exploitatie nodig geacht.																					
<table><tr><td colspan="2">Financiële gegevens verbonden partij</td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td>01-01-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€</td><td>456.000</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€</td><td>12.995.000</td><td>€ 0</td></tr><tr><td colspan="2">Exploitatieresultaat 2024</td><td colspan="2">€ 202.500</td></tr></table>		Financiële gegevens verbonden partij						01-01-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€	456.000	€ 0	Vreemd vermogen	€	12.995.000	€ 0	Exploitatieresultaat 2024		€ 202.500	
Financiële gegevens verbonden partij																					
		01-01-2024	31-12-2024																		
Eigen vermogen	€	456.000	€ 0																		
Vreemd vermogen	€	12.995.000	€ 0																		
Exploitatieresultaat 2024		€ 202.500																			
Ontwikkelingen In 2023 zijn de laatste kavels op het KBP verkocht. Eén levering van een bedrijfskavel vond nog plaats in 2024. In december 2023 heeft het algemeen bestuur van ge gemeenschappelijke regeling KBP het liquidatieplan en liquidatiebegroting vastgesteld. Op basis van de eindverantwoording zal het KBP in 2025 een laatste winstuitkering uitbetalen, waarvan de gemeente Eersel naar verwachting € 202.500 ontvangt.																					
Risico's Het belangrijkste risico was vertraging in de gronduitgifte. Aangezien alle kavels zijn verkocht is dit risico niet meer aan de orde.																					
7. Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (Bizob)																					
Vertegenwoordiging gemeente Eersel Algemeen bestuur: De vereniging van aangeslotene																					

Vestigingsplaats Oirschot														
Doelstelling Bizob zet zich in voor ruim 35 gemeenten en publieke organisaties als strategisch partner voor inkoop en aanbestedingen. In nauwe samenwerking met de gemeente Eersel regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle bij Bizob aangesloten organisaties. De inkoop samenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en inkooprisico's verminderen en de professionaliteit van de inkoopfunctie toeneemt. Bizob is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten en aangesloten organisaties. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. De zittingsduur voor bestuurders is vier jaar. De voorzitter van het bestuur is een burgemeester en heeft een zittingsduur van zes jaar. Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur. Tevens neemt vanuit elke aangesloten gemeente één bestuurder deel in de Vergadering van Aangeslotenen.														
Relaties Inkoop en aanbesteding zijn onderdeel van programma Algemene Baten en Lasten.														
Betrokkenen Ruim 35 gemeenten en publieke instellingen zijn aangesloten bij Bizob.														
Financieel belang De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 109.633														
Financiële gegevens verbonden partij <table> <tr> <td></td><td>01-01-2024</td><td>31-12-2024</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.302.202</td><td>€ 600.123 (excl. resultaat 2024)</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 1.973.315</td><td>€ 1.831.769</td></tr> <tr> <td>Exploitatieresultaat 2024</td><td>€ 1.343.604</td><td></td></tr> </table>				01-01-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 1.302.202	€ 600.123 (excl. resultaat 2024)	Vreemd vermogen	€ 1.973.315	€ 1.831.769	Exploitatieresultaat 2024	€ 1.343.604	
	01-01-2024	31-12-2024												
Eigen vermogen	€ 1.302.202	€ 600.123 (excl. resultaat 2024)												
Vreemd vermogen	€ 1.973.315	€ 1.831.769												
Exploitatieresultaat 2024	€ 1.343.604													
Ontwikkelingen In 2024 werkte Bizob samen met onze aangesloten organisaties aan meer dan 1.450 aanbestedingstrajecten. Bizob blijft sterk inzetten op collectieve inkoop, omdat we samen aanzienlijke voordelen kunnen behalen en inkoopkosten kunnen verlagen. In totaal zijn er 42 trajecten collectief opgepakt en 330 collectieve contracten afgesloten met een waarde van € 223 miljoen. Daarnaast hebben Bizob en VNG Realisatie de handen ineengeslagen voor een landelijke collectieve aanbesteding voor Cyberweerbaarheid, voortbouwend op de succesvolle aanbesteding voor Monitoring en Responsediensten in 2023 voor 127 gemeenten en gemeentelijke organisaties in Nederland. De structurele krapte op de arbeidsmarkt, ook voor gemeenten en publieke organisaties, maakt het lastig om op alle gebieden specialisten in huis te halen. In 2024 ondersteunde Bizob de aangesloten organisaties met vakspecialisten voor de inkoop van specifieke producten of gebieden en leverde waar nodig tijdelijke ondersteuning. Om partners op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen op het gebied van inkoop, organiseerde het Bizob Expertise Centrum regelmatig korte informatiesessies (Uurtje over...). MVOI staat bij Bizob, net als in vele coalitieakkoorden, hoog op de ambitieladder. In 2024 werd bij 81% van de aanbestedingen rekening gehouden met het milieu (o.a. circulaire inkoop) en bij 69% werd social return toegepast. Samen met de regiogemeenten is een zero-emissie gunningsmethodiek geïmplementeerd. Bij bijna 75% van de bij Bizob aangesloten organisaties is er een aanbesteding in de markt gezet waarin deze methodiek is toegepast. Tot slot organiseerde Bizob, samen met VNG, twee bijeenkomsten over het versnellen van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Om de positie van het lokale en regionale MKB te verbeteren, organiseerde Bizob in 2024 verschillende ondernemersbijeenkomsten waarin aandacht werd besteed aan de mogelijkheden voor lokale ondernemers														

om zaken te doen met de gemeente. Daarnaast organiseerde Bizob kwartaalsessies met Bouwend Nederland, waar opdrachtgevers en -nemers in de bouwsector elkaar ontmoetten om over actuele thema's te praten, zoals contractvormen, het afstemmen van vraag en aanbod en het borgen van duurzaamheid binnen een aanbesteding. In 2024 werd 67% van de aanbestedingen die door Bizob zijn begeleid, gegund aan het MKB en 44% aan lokale of regionale bedrijven.

Risico's

De aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatie tekorten.

8. Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK)

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Algemeen bestuur: Voltallige college

Dagelijks bestuur: Burgemeester

Vestigingsplaats

Reusel-De Mierden

Doelstelling

De bestuurskracht te vergroten door bundeling van ambtelijke expertise op strategisch, tactisch en operationeel niveau met als resultaat verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie met behoud van de huidige bestuurlijke schaal.

Relatie

De taakvelden raken primair de bedrijfsvoering van de deelnemende gemeenten, zij komen voor in de programma's: Sociale voorzieningen, Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid en Algemene baten en lasten.

Betrokkenen

Deelnemende gemeenten zijn: Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

Financieel belang

De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 5.426.856

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 20.000	€ -382.000
Vreemd vermogen	€ 15.365.537	€ 14.386.000
Exploitatieresultaat 2024	-/- € 606.000	

Ontwikkelingen

De focus lag in 2024 op goed werkgeverschap en organisatieontwikkeling tot een blijvende goede en professionele dienstverlening. De arbeidsmarkt blijft krap en het ziekteverzuim was relatief hoog. Voor SSC lag de nadruk op veiligheid, datagedreven werken, open overheid en kantoorautomatisering (Microsoft365). Voor MD was dat de voorbereiding inkomensafhankelijke bijdrage Wmo, introductie Pgb 2.0, eenmalige energietoeslag, schuldhulpverlening, het beleggen van uitvoering bijzondere bijstand en beschikbaarheid van meer sturingsinformatie. Daarbij waren de stijgende programmakosten (Wmo, jeugdhulp en schuldhulpverlening) een belangrijk aandachtspunt.

Risico's

Afdeling MD

Afdeling MD ziet een toenemend aantal aanvragen Wmo en toenemende complexiteit en aantal schuldhulp- en jeugddossiers. Vacatures bij zowel MD als SSC zijn moeilijk in te vullen.

9. Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf Kempenplus														
Vertegenwoordiging gemeente Eersel														
Algemeen bestuur: Wethouder														
Vestigingsplaats Bladel														
Doelstelling Het Participatiebedrijf heeft tot doel het behartigen van het gemeenschappelijk en afzonderlijk belang van de deelnemende gemeenten en de colleges op het gebied van de uitvoering van de Participatiewet en de Wet sociale werkvoorziening.														
Relatie Participatiebedrijf KempenPlus is per 1 juli 2019 ontstaan uit het sociale werkbedrijf WVK groep en de Intergemeentelijke Sociale Dienst de Kempen. KempenPlus voert namens de deelnemende gemeenten de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uit. De WSW kent vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom meer. De medewerkers die per 1 januari 2015 onder de WSW vielen, behouden hun status en rechten tot aan het eind van hun arbeidzame leven. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen vanaf 1 januari 2015 een beroep doen op de Participatiewet. De Participatiewet regelt de inkomensvoorzieningen voor uitkeringsgerechtigden maar beoogt zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te leiden naar zo regulier mogelijk werk. KempenPlus draagt bij aan de ontwikkeling van cliënten en gesubsidieerde medewerkers en aan het vinden van een passende baan voor cliënten. Enerzijds door bemiddeling naar de markt, al dan niet met een loonkostensubsidie en anderzijds zelf als werkgever.														
Betrokkenen Deelnemende gemeenten zijn: Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden														
Financieel belang De gemeente levert een financiële bijdrage 2024 ad € 4.787.815														
Financiële gegevens verbonden partij <table> <tr> <td></td><td>01-01-2024</td><td>31-12-2024</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 8.378.000</td><td>€ 4.512.000</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ 12.362.000</td><td>€ 17.569.000</td></tr> <tr> <td>Exploitatieresultaat 2024</td><td>€ 873.000</td><td></td></tr> </table>				01-01-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 8.378.000	€ 4.512.000	Vreemd vermogen	€ 12.362.000	€ 17.569.000	Exploitatieresultaat 2024	€ 873.000	
	01-01-2024	31-12-2024												
Eigen vermogen	€ 8.378.000	€ 4.512.000												
Vreemd vermogen	€ 12.362.000	€ 17.569.000												
Exploitatieresultaat 2024	€ 873.000													
Ontwikkelingen - Het afgelopen jaar stond in het teken van samenwerking, innovatie en veerkracht. Samen met de partners, waaronder gemeenten, werkgevers en maatschappelijke organisaties, heeft KempenPlus zich ingezet om kansen te creëren voor mensen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit deden ze door maatwerk te leveren, verbindingen te leggen en concrete oplossingen te bieden voor de uitdagingen waar onze doelgroep voor staat. - Terugkijken op 2024 is te zien dat KempenPlus aan meer cliënten dienstverlening heeft geleverd dan in het jaar daarvoor. De toename wordt voor een belangrijk deel verklaard door de groei op inburgering. Het aantal Buig cliënten steeg met 2% en blijft daarmee nog steeds significant onder de landelijke gemiddelden. - Nieuwe taken voor KempenPlus waren de uitvoering van de Bijzondere Bijstand en de Regeling 18+. In samenwerking met de GRSK werd de uitvoering georganiseerd. In 2024 werd besloten om de GR te wijzigen, waardoor de Leefgeldregeling Oekraïne en de inning van de eigen bijdragen van Oekraïners met ingang van 2025 als taken zijn belegd bij KempenPlus. - Het aantal personen uit doelgroepen, dat in dienst is bij KempenPlus blijft stabiel, doordat de uitstroom op Sw wordt gecompenseerd door instroom van andere doelgroepen.														

- Volgens benchmarks die in 2024 werden uitgevoerd door Cedris en door Divosa presteert KempenPlus zonder meer goed. Doorontwikkeling van de dienstverlening is een continu proces bij KempenPlus.
- In 2024 werd invulling gegeven aan de verdere ontwikkeling van de organisatie. KempenPlus investeerde in medewerkers, relaties met gemeenten, raden, partners, organisatie en in systemen.
- In 2024 belooft het bestuur van KempenPlus om met advisering door Berenschot een vervolg te geven aan de strategische verkenning die een jaar eerder was ingezet. De opdracht aan Berenschot is gericht op de vraag op welke wijze de dienstverlening door KempenPlus kan worden geoptimaliseerd. Oplevering van advies en besluitvorming door het bestuur wordt in het eerste kwartaal van 2025 verwacht.
- De deelnemende gemeenten hebben ook een adviesvraag uitgezet bij Berenschot. Deze vraag, genaamd scope 2, gaat over de optimale uitvoering van de taken in het sociale domein. Daarmee gaat deze vraag ook over detaken die nu door GRSK worden uitgevoerd.

Risico's

Voor het opvangen van eventuele risico's houdt KempenPlus een weerstandsvermogen aan.

Privaatrechtelijke verbondenheden

10. Brabant Water N.V.

Vertegenwoordiging gemeente Eersel

Wethouder is lid van aandeelhoudersvergadering

Vestigingsplaats

Den Bosch

Doelstelling

Streven naar en waarborgen van een zo hoog mogelijke waterkwaliteit en de zorg voor een optimale drinkwatervoorziening voor alle burgers in het verspreidingsgebied.

Betrokkenen

Diverse aandeelhouders.

Financieel belang

Gemeente Eersel heeft een bescheiden deelname in het aandelenkapitaal ad. € 1.634*.

Financiële gegevens verbonden partij

	01-01-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	699 mln.	nog niet beschikbaar
Vreemd vermogen	619 mln.	nog niet beschikbaar
Exploitatieresultaat 2023	9.213.000	

Risico's

Nihil, gezien bovenstaand vermogen. De levering en distributie wordt verzorgd door monopolistische bedrijven, waarvan de aandelen in handen zijn van de provinciale en gemeentelijke overheid.

11. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vertegenwoordiging

De gemeente heeft zeggenschap in BNG via stemrecht op de aandelen die zij bezit (een stem per aandeel van € 2,50). College wordt uitgenodigd voor deelname aan algemene jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.

Vestigingsplaats Den Haag																	
Doelstelling De N.V. Bank Nederlands Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.																	
Betrokkenen De gemeenten, provincies en het Rijk zijn aandeelhouder van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.																	
Financieel belang Het aantal aandelen à € 2,50 (nominaal) van de gemeente bedraagt 121.021*.Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang dat de gemeente in BNG heeft. Wij ontvangen jaarlijks een dividend.																	
<table> <tr> <td colspan="3">Financiële gegevens verbonden partij</td></tr> <tr> <td></td><td>01-01-2024</td><td>31-12-2024</td></tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>4.721mln.</td><td>4.777 mln</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>107,459 mln.</td><td>110,819 mln.</td></tr> <tr> <td>Exploitatieresultaat 2024</td><td>294 mln.</td><td></td></tr> </table>			Financiële gegevens verbonden partij				01-01-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	4.721mln.	4.777 mln	Vreemd vermogen	107,459 mln.	110,819 mln.	Exploitatieresultaat 2024	294 mln.	
Financiële gegevens verbonden partij																	
	01-01-2024	31-12-2024															
Eigen vermogen	4.721mln.	4.777 mln															
Vreemd vermogen	107,459 mln.	110,819 mln.															
Exploitatieresultaat 2024	294 mln.																
Risico's Wij verwachten dat gedurende het begrotingsjaar zich geen veranderingen voordoen in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. De BNG wordt door beleggers onverminderd als één van de veiligste banken ter wereld beschouwd. Het uit te keren dividend blijft een prognose, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeontwikkelingen.																	

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr, artikel 35) kan de gemeenteraad invloed uitoefenen op de begrotingen van bovenstaande gemeenschappelijke regelingen doordat het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling de ontwerpbegroting acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe moet zenden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

*Gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs

7. Grondbeleid

7.1 Algemeen

Het grondbeleid heeft invloed op en samenhang met de realisatie van beleidsvoornemens op het terrein van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer en de economische structuur. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente.

Grondbeleid richt zich in de gemeente op twee afzonderlijke hoofditems, namelijk:

- Grondbeleid in het kader van exploitatiegebieden voor het bouwen van woningen en bedrijven;
- Grondbeleid in het kader van cultuurgronden en natuurgroten.

Deze paragraaf geeft hoofdzakelijk de stand van zaken en (toekomstige) ontwikkelingen weer van de bouwgrondexploitaties en pachtgronden.

In de gemeentelijke nota grondbeleid zijn de beleidsuitgangspunten voor het te voeren grondbeleid binnen de gemeente Eersel geformuleerd. Deze uitgangspunten vormen samen een integraal beleidskader voor een verbetering van de beheersing en onderlinge afstemming van de verschillende, binnen het grondexploitatieproces te onderkennen, uitvoeringstrajecten. De gemeente Eersel voert bij locatieontwikkeling altijd een regierol en zal proactief zijn bij de keuze van het voor haar beschikbare instrumentarium. De instrumenten die ingezet worden moeten leiden tot het gewenste ruimtelijke resultaat.

7.2 Doelstelling grondbeleid

In de begroting 2024 is als doelstelling weergegeven dat er voor de komende 5 jaren er gemiddeld 120 woningen per jaar gerealiseerd zouden gaan worden. In 2024 zijn er per saldo 149 woningen opgeleverd wat betekent dat we 24% hoger zitten dan de geformuleerde doelstelling. Voor 2025 verwachten we dat er rond de 120 woningen worden opgeleverd. Pas in 2026 zien we de inspanningen goed terug van de aanpak rondom cyclisch bouwen. In dat jaar verwachten we dat er 250 woningen gereed gemeld gaan worden. Voor een nadere specificatie van deze aantallen wordt op deze plaats verwezen naar programma 3.

7.3 Bouwgrondexploitatie

Inleiding

De basis voor de uitvoering van ruimtelijke plannen ligt bij het vormen van ruimtelijk beleid (bestemmingsplannen, structuurvisie). Grondbeleid draagt bij aan de uitvoering: het is een belangrijk instrument voor verwezenlijking van dat ruimtelijke beleid. Aan de hand daarvan wordt een grondexploitatie in gang gezet en een daaraan ten grondslag liggende exploitatieberekening opgesteld.

Driedeling

Voor grondexploitatie geldt, conform het BBV, een administratieve scheiding tussen actief en faciliterend grondbeleid. We kennen de volgende driedeling:

1. Bouwgronden in exploitatie;
2. Materiele vaste activa;
3. Faciliterend grondbeleid.

ad. 1: Bouwgronden in exploitatie (BIE)

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans.

ad. 2: Materiële vast activa

Gronden die in de toekomst getransformeerd gaan worden naar bouwrijpe grond maar waarvoor nog geen grondexploitatiebegroting is vastgesteld zal als materieel vast actief worden aangemerkt en verantwoord.

ad. 3: Faciliterend grondbeleid

Bij gronden die in bezit zijn van een private partij waarbij deze grond wordt ontwikkeld door deze private partij is er sprake van faciliterend grondbeleid. De gemeente treedt in deze gevallen op als overheid die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is.

Bouwgrondexploitaties

Jaarlijks geven wij, in het kader van de jaarrekening, een toelichting op de financiële positie van de "grond-exploitatie-activiteiten" per 31 december van het afgesloten boekjaar. Dit gebeurt op basis van de meest actuele grondexploitatieberekeningen van de complexen en de tot deze datum gerealiseerde inkomsten en uitgaven.

Gevoeligheidsanalyse

De toepassing van grondpolitiek is afhankelijk van vastgestelde ambities in beleidsvisies, de marktomstandigheden en is locatie gebonden. In het (verre- en recente) verleden heeft de gemeente via actieve grondpolitiek enkele grondaankopen gedaan om strategische grondposities te kunnen bezitten.

De grondexploitatie is gevoelig voor wijzigingen in economische ontwikkelingen en onderliggende parameters, zoals rente, inflatie en prijzen. De gemeente acht het van belang de ontwikkelingen en de impact daarvan op de verwachte resultaten nauwlettend te volgen. Om inzicht te krijgen in de actuele financiële positie van de grondexploitatie herijkt de gemeente de grondexploitaties, daar waar noodzakelijk, daarom tweemaal per jaar.

Voor de grondexploitaties 2024 zijn de volgende parameters gehanteerd:

Parameter	Gehanteerd
Inflatiecorrectie	De civieltechnische kosten zijn geraamd op het prijspeil 2025. Voor een actuele doorkijk gaan we uit van een bedrijfseconomische benadering en is vanaf 20254 rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 3% voor de uitgaven. Voor de inkomsten houden we een inflatiecorrectie aan van 1%.
Rente	Voor 2024 bedraagt de rente 1,637% van de boekwaarde.

	Voor toekomstige boekwaarden als gevolg van nog te maken kosten en te verwachten opbrengsten wordt een gemiddelde rente vreemd vermogen gehanteerd van 1,571%.
Fasering	Er is rekening gehouden met een reële fasering in tijd op basis van de woningbouwbehoefte per kern.
Resultaat	Gebaseerd op eindwaarde.
Kosten	Alle kosten zijn gebaseerd op geactualiseerde kostenramingen per februari 2025 met als prijspeil 1-1-2025. Voor het bepalen van de kosten in de grondexploitatie zijn er door de vakafdeling kostenramingen gemaakt. Deze kostenramingen zijn gebaseerd op de hoeveelheden die voortvloeien uit inrichtingstekeningen behorende bij de desbetreffende grondexploitatie of op basis van daadwerkelijk aanbesteding. De fasering van de werkzaamheden en de kosten in de verschillende jaarschijven zijn gekoppeld aan de verwachte uitgifte van grond per fase.
Opbrengsten gronduitgifte	Ten aanzien van de geraamde, nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd: De basisgrondprijzen worden jaarlijks door het college vastgesteld op basis van een deskundigenadvies. De uitgifte in de verschillende jaarschijven vloeien voort uit het woningbouwprogramma welke door het college is vastgesteld. Hierbij wordt ook rekening gehouden met afspraken welke voortvloeien uit uitgiftecontracten.
Opbrengsten bedrijventerrein	De basisgrondprijzen worden jaarlijks door het college vastgesteld op basis van een deskundigenadvies.
Disconteringsvoet	Vanaf 2022 is conform de financiële verordening van de gemeente Eersel de verliesvoorziening berekend op basis van eindwaarde. Derhalve wordt de disconteringsvoet voor de verliesvoorziening niet meer toegepast.

Vennootschapsbelasting (VpB)

Gemeente Eersel is VpB-plichtig voor een drietal onderdelen, zijnde bouwgrondexploitatie, opbrengst afval en opbrengsten bosbeheer. Voor het bosbeheer geldt een vrijstelling waardoor dit niet leidt tot lasten. Voor het onderdeel opbrengsten afval is het positieve belastbare bedrag zeer beperkt (circa € 3.000). Derhalve heeft de vennootschapsbelasting nagenoeg geheel betrekking op de bouwgrondexploitatie.

In 2024 is op basis van een concept aangifte VpB het positieve belastbaar bedrag berekend op € 732.269. De te betalen VpB 2024 bedraagt dan € 175.325. Hiernaast is er een voordelig resultaat vanuit de definitieve aanslag 2023 van € 26.657, waardoor de totale VpB last in de jaarrekening 2024 € 148.668 bedraagt. De VpB last maakt onderdeel uit van een van de verplichte taken in programma 10 en komt ten laste of ten gunste van de exploitatie.

Tussentijds winstnemen

De (tussentijds) winstneming geschiedt conform de voorschriften van de commissie BBV. Dit betekent dat het voorzichtigheidsprincipe moet worden losgelaten en winst moet worden genomen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. Voor de onzekerheid in de doorkijk van zowel de uitgaven als inkomsten mag de gemeente een correctie toepassen. Gemeente Eersel houdt voor deze onzekerheid op zowel de uitgaven als inkomsten een percentage van 10% aan. Het te nemen resultaat 2024 conform de BBV bedraagt € 1.010.000 en betreft de complexen Duizel Noord fase 1 en 2 en het complex Meerheide.

Ontwikkeling bouwgrondexploitaties

In 2024 hebben we een bedrag van € 171.973 kunnen laten vrijvallen aan de voorziening exploitatieverliezen grondexploitaties. Daarnaast dient er conform het BBV betreffende twee exploitaties een winst genomen te worden van totaal € 1.010.000.

Het gaat om de volgende grondexploitaties:

<i>Complex</i>	<i>Mutatie voorziening in 2024</i>	<i>Totalen</i>
- Koemeersdijk	<u>€ 171.973</u>	€ 171.973
 <i>Winstnemingen in 2024</i>		
- Meerheide III	€ 100.000	
- Duizel Noord	<u>€ 910.000</u>	
		<u>€ 1.010.000</u>
Totaal		€ 1.181.973

De bouwgrondexploitaties Koemeersdijk, Meerheide en Duizel Noord zijn lopende exploitaties waar de winst wordt genomen volgens de POC methode.

Toelichting per grondexploitatie

We beginnen deze toelichting met de plannen toe te lichten waarbij er sprake is van een mutatie van de verliesvoorziening.

- Alle gronden voor het plan Koemeersdijk zijn uitgegeven. Alle woningen zijn inmiddels in aanbouw. Het is de verwachting dat de bouw van de woningen in 2025 wordt afgerond. Daarna kan gestart worden met de laatste fase van het woonrijpmaken. Na de oplevering van de woningen kunnen we in 2025 starten met de werkzaamheden voor het woonrijpmaken. De kosten voor het woonrijpmaken en de rentekosten hebben we naar beneden kunnen bijstellen waardoor we de verliesvoorziening voor een bedrag met € 171.973,- kunnen laten vrijvallen.

Uit de hiervoor gepresenteerde tabel blijkt dat bij twee complexen sprake is van winstnemingen.

- In het plan Meerheide III zijn alle grondopbrengsten gerealiseerd. De reeds gerealiseerde opbrengsten zijn daardoor uitgekomen op 100% van de totale opbrengsten in het plan. De kosten zijn voor 91% gerealiseerd. Conform de voorschriften voor het tussentijds nemen van winst zoals wettelijke voorgeschreven moeten we 91% (gerealiseerde kosten) maal 100% (gerealiseerde opbrengsten) = 91% aan tussentijdse winst nemen. De tussentijdse winstneming komt uit op een bedrag van € 9.970.000 rekening houdende met de correctie op de verwachte winst aan het einde van de looptijd van 10% van de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten. Tot en met het boekjaar 2023 hebben we reeds een tussentijdse winst genomen van € 9.860.000 waardoor er nu aanvullend een bedrag van € 100.000,- aan tussentijdse winst moet worden genomen.
- In 2024 hebben we in het plan Duizel Noord een bedrag van € 1.320.078,- aan grondopbrengsten ontvangen. Daarmee hebben we 100% van het totaal aan grondopbrengsten ontvangen. In 2024 hebben we € 213.621,- aan kosten gemaakt. Daarmee hebben we 94% van de kosten gerealiseerd. Volgens de POC methode moeten we daarom 94% van de geprognostiseerde winst tussentijds nemen. De tussentijdse winst komt uit op een bedrag van € 3.030.000,-. Omdat we reeds € 2.120.000,- aan tussentijdse winst genomen hebben kunnen we voor het boekjaar 2024 nog € 910.000,- als tussentijdse winst nemen.

Overzicht resultaatverwachting einde looptijd alle complexen:

Complex:	Boekwaarde per 31-12-2024 (=batig saldo)	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Verwacht resultaat vanaf 2025 obv eindwaarde	Werkelijk resultaat 2024	Totaal geactualiseerd resultaat vanaf 2024	Geraamd resultaat vanaf 2024 cfm raming begro. 2025	Bijstelling bij actualisatie jaarrekening 2024 obv eindwaarde	Verwacht resultaat vanaf 2025 (contante w.)
Meerheide III	-1.924.056	863.614	0	1.060.442	100.000	1.160.442	1.104.386	56.056	1.004.145
Duizel NO	-919.555	660.334	0	259.221	910.000	1.169.221	782.219	387.002	249.011
Koemeersdijk	-55.619	1.126.329	9.667	-1.061.043	0	-1.061.043	-1.231.416	170.373	-999.845
Boterbochten III	957.419	2.161.160	3.212.780	94.201	0	94.201	29.472	64.729	87.615
Eersel West	71.956	415.503	513.939	26.480	0	26.480	0	26.480	25.452
	-1.869.854	5.226.940	3.736.386	379.300	1.010.000	1.389.300	684.661	704.639	366.378

Met inachtneming van eerder genoemde uitgangspunten, worden de nog te maken lasten en baten van 2024 geraamd op respectievelijk € 5.226.940,- en € 3.736.386,-. Het verwachte geraamd resultaat vanaf 2025 bedraagt € 379.300,-. Dit is inclusief de verliesneming bij Koemeersdijk waarvoor al een voorziening is getroffen. In 2024 is door middel van tussentijdse winstnemingen én verlaging van een verliesvoorziening een resultaat gerealiseerd van € 1.010.000,-.

Het totaal geactualiseerde resultaat vanaf 2024 bedraagt € 1.389.300,-. Conform de begroting 2025 was er een geraamd resultaat vanaf 2024 van € 684.661,-. Het verwachte resultaat is per saldo dus gestegen met € 704.639,-. Op basis van contante waarde bedraagt het positieve resultaat per 31-12-2024 € 366.378,-.

Oorzaak van de stijging van het verwachte resultaat zijn onder andere aanbestedingsvoordelen en optimalisatie van planvorming. Daarnaast is bij Duizel-Noord in 2024 de exploitatiebijdrage ontvangen voor de kavels die de grondeigenaar in eigendom heeft gehouden voor zelfrealisatie (faciliterend grondbedrijf). Hierdoor zijn de exploitatielasten voor het woon- en bouwrijp maken van deze kavels overgeboekt van de bouwgrondexploitatie Duizel-Noord naar het faciliterend grondbedrijf en ontstaat er bij de de bouwgrondexploitatie een voordeel van bijna 4 ton.

7.4 Algemene reserve bouwgrondexploitatie

De gemeente heeft om onvoorziene risico's met betrekking tot de grondexploitatie op te kunnen vangen een afzonderlijke buffer in de vorm van een algemene reserve bouwgrondexploitatie. Hierbij moet met name gedacht worden aan risico's die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen waardoor de gronduitgifte over de gehele linie stagneert. De hoogte van deze reserve wordt jaarlijks beoordeeld en eventueel aangepast bij de begroting en jaarrekening (zie ook de paragraaf grondbeleid). In de nota grondbeleid wordt een methodiek besproken die goed aansluit op de financiële risico's. De ondergrens is conform de grondnota vastgesteld op € 2.500.000,-. De minimale omvang van de buffer wordt jaarlijks opnieuw berekend. Omdat de minimale omvang hoger is dan de benodigde berekende reserve is voor 2024 de buffer vastgesteld op € 2.500.000,-. Dit betekent dat in het raadsvoorstel bij de jaarrekening zal worden voorgesteld om € 1.200.000,- af te romen zoals opgenomen in onderstaande tabel.

Alle onderhanden plannen zijn inhoudelijk bezien en ook qua planning financieel doorgerekend. Op basis hiervan kon het verloop van de algemene reserve grondexploitatie opgemaakt worden.

Overzicht verloop stand algemene reserve grondexploitatie

(bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo reserve per 1 januari	2.599	2.608	2.695	2.505	2.575	2.486	2.475	2.588
Bij: Bijdrage van Alg.res.	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutatie voorziening wegens verliezen	89	172	0	0	0	0	0	0
Toevoeging conform resultaatbestemming (resultaten bouwgrondexploitaties t-1)	4.020	1.115	1.010	170	537	321	413	
Af: bijdrage in Algemene reserve (cfm iflo-methode)	-4.100	-1.200	-1.200	-100	-626	-332	-300	
Saldo reserve per 31 december	2.608	2.695	2.505	2.575	2.486	2.475	2.588	2.588
Voorgestelde storting in t+1, zijnde resultaat bouwgrondexploitatie	1.115	1.010	170	537	321	413	0	0
Saldo inclusief voorgestelde storting	3.723	3.705	2.675	3.112	2.807	2.888	2.588	2.588
Minimale omvang buffer volgens grondnota	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Tekort (-) danwel overschot (+)	1.223	1.205	175	612	307	388	88	88
Voorstel tot afroming t+1 (afgerond)	1.200	1.200	100	626	332	300	0	0

7.5 Risico's

Grondexploitaties algemeen

Bij grondexploitaties waar de gemeente een actieve grondpolitiek voert en grondaankopen verricht loopt de gemeente risico's. Deze zijn het gevolg van langdurige looptijd van plannen en planvorming, inschatting van parameters, marktwerking en betrokkenheid van partijen en hiermee corresponderende belangen. Het is niet erg dat deze risico's gelopen worden mits men bewust is van aanwezige risico's en deze goed "gemonitord" worden. Risico's zijn niet louter negatief. De definitie van een risico is dan ook een mogelijke gebeurtenis die een negatieve (bedreiging) of positieve (kans) invloed kan hebben op het realiseren van de strategie, doelstellingen of uitkomsten van de grondexploitatie. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld effecten van rentestijgingen, inflatie en planvertragingen. Bij het maken van plannen en bij (grond) onderhandelingen wordt steeds rekening gehouden met mogelijke effecten van planvertragingen, fluctuaties van grondprijzen en toename van rentekosten door meerdere varianten en scenario's door te rekenen om weloverwogen beslissingen te kunnen nemen. In de fasering van de grondexploitaties is rekening gehouden met een reële uitgifte uitgaande van de huidige marktomstandigheden.

Kempisch bedrijvenpark

De gemeente Eersel is voor 25% eigenaar van de gemeenschappelijke regeling Kempisch Bedrijven Park (KBP). Dit betekent ook dat zij voor 25% de risico's draagt van het KBP. Jaarlijks wordt door het KBP de jaarrekening opgesteld welke vanaf 2018 gecontroleerd wordt door Crowe Foederer te Eindhoven. De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur. In 2023 zijn de laatste kavels op het KBP verkocht. Een levering van een bedrijfskavel vond nog plaats in 2024. In december 2023 heeft het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling KBP het liquidatieplan en liquidatiebegroting vastgesteld. Op basis van de eindverantwoording is een restantvermogen berekend van € 810.000 op basis waarvan in de jaarrekening 2024 een winstuitkering is opgenomen ter hoogte van € 202.500. Het KBP zal in 2025 deze winstuitkering uitbetalen.

7.6 Beheer overige gronden

Gemeente Eersel heeft een viertal soorten pacht, te weten:

- erfpacht gemeentebossen;
- erfpacht landbouwgronden;
- meerjarige/reguliere pacht;
- geliberaliseerde pacht.

Circa 500 ha. gemeentebossen zijn vanaf 1980 in erfpacht bij Staatsbosbeheer voor de duur van 50 jaar (tot 2030) met een verlengingsmogelijkheid van 25 jaar. In 2018 is er een oppervlakte van circa 195 hectare (ha). onttrokken aan erfpacht en hierdoor terug in volle eigendom en beheer van de gemeente Eersel gekomen. De oppervlakte erfpacht Staatsbosbeheer is nu nog circa 303 ha.

Het aantal in erfpacht uitgegeven kavels landbouwgrond (vier overeenkomsten) heeft betrekking op een totale oppervlakte van circa 25,6 ha. De erfpachtcanon wordt jaarlijks aangepast op basis van de veranderpercentages die worden vastgesteld door de Rijksoverheid.

Gemeente Eersel heeft op 1 januari 2025 een landbouwareaal van ongeveer 238 ha (exclusief erfpachtgronden). Van deze 238 ha wordt ongeveer 165,5 ha meerjarig/regulier verpacht. De pachtsom wordt jaarlijks aangepast op basis van de veranderpercentages. De veranderpercentages hebben een wettelijke status en werken om deze reden van rechtswege door in de pachtovereenkomsten.

De overige gronden, circa 72,5 hectare, worden van jaar tot jaar verpacht (geliberaliseerde pacht). De geliberaliseerde pachtprizen zijn vrij. Gemeente Eersel vraagt vanaf 1 januari 2020 voor haar percelen groter dan 1 ha een pachtprijs van € 1.100 of € 1.400 per hectare per jaar. De hoogte van de pachtprijs is afhankelijk van de vorm, ligging, oppervlakte en kwaliteit van de kavel. Voor de percelen kleiner dan 1 ha betalen de pachters een prijs van € 750 per hectare per jaar.

8. Wet open overheid

Wat is de Wet open overheid?

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo heeft de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen.

Artikel 3.5 Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteed aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moeten we verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

In deze paragraaf doen we verslag van onze beleidsvoornemens. Daarbij richten wij ons op de drie pijlers van de Woo:

Actieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking

Verbetering van de informatiehuishouding

Actieve openbaarmaking

Een belangrijk onderdeel van de Woo is de verplichting tot actieve openbaarmaking van zeventien informatiecategorieën (artikel 3.3 Woo). Actieve openbaarmaking moet plaatsvinden via een digitale infrastructuur die door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in stand wordt gehouden (artikel 3.3.b Woo). Dit is de Woo-index. Het doel daarvan is dat alle informatie die bestuursorganen onder de Woo actief openbaar moeten maken op één plek voor iedereen vindbaar en doorzoekbaar is. De actieve openbaarmaking van de Woo-informatie categorieën zal stapsgewijs worden geïmplementeerd en volgens de wettelijke verplichting gefaseerd – per informatie categorie - (in vier tranches) worden ingevoerd. Op 1 november 2024 zijn de eerste informatie categorieën van de Woo openbaar gemaakt (verplicht). Dit betreft voor de gemeente de categorieën 1) wetten en algemeen verbindende voorschriften, 2) overige besluiten van algemene strekking, 3) organisatie en werkwijze en 4) bereikbaarheidsgegevens. In 2024 zijn we aangesloten op de Woo-index en is openbaar te maken informatie vindbaar en raadpleegbaar via de Woo-index. Halverwege 2025 gaat de tweede tranche in. De gemeente treft hiervoor voorbereidingen door het aanschaffen van een Woo-platform, een applicatie waarop digitale informatie ontsloten kan worden en gekoppeld kan worden aan de Woo-index. Vanwege de omvang van te openbaren informatie is de gemeentelijke website hiervoor niet geschikt.

Passieve openbaarmaking

Naast het actief openbaar maken kan iedereen altijd vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. Ook bij openbaarmaking op verzoek gaat de Woo ervan uit dat het belang van openbaarheid altijd geldt en dat alleen in uitzonderingsgevallen een bijzonder belang vóór openbaarmaking kan gaan. Concreet betekent dit dat een Woo-verzoek (of onderdelen daarvan) alleen kan (of kunnen) worden geweigerd wanneer een beschermd belang in het geding is.

Voor het behandelen van een Woo-verzoek mogen geen leges worden geheven, omdat het algemeen belang van openbaarheid niet te zien is als individuele dienstverlening. Wel mogen de redelijke kosten van kopieën in rekening worden gebracht.

Verbetering van de informatiehuishouding

Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde is. De verbetering van de informatiehuishouding is niet nieuw. Jaarlijks worden stappen gezet, mede onder invloed van zaakgericht werken en digitalisering. De informatiehuishouding wordt in kaart gebracht zodat inzichtelijk is waar informatie zich precies bevindt. Zo is informatie beter te beheren en openbaar te maken indien dit moet.